

Štev. 6.

V Celovcu 15. junija 1866.

XV. tečaj.

Homilija za 5. pobinkošno nedeljo.

„Jaz pa vam povem, da vsak, kteri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“
Jan. 5, 22.

V v o d.

Danes se zopet bere nekaj v svetem evangelju, ki je vzeto iz tiste pridige, ktero je gospod Jezus govoril na gori v pričo mnogo svojih učencev, koj kmali, ko je učiti začel. Mili Zveličar nas z besedami današnjega svetega evangelja

1. svari;
2. nam nekaj pojasnuje in
3. nas lepo opominja;

on nas namreč svari krive pravice farizejev in pismoukov; potlej nam pojasnuje peto zapoved božjo in slednjič nas opominja naglo sprijazniti se in spraviti s svojimi zoperniki. Vse besede nam dajejo obilno lepih nauk, zato le prav pazljivo danes poslušajte in tudi nikar ne pozabite, kar vam bom povedal. Naj tedaj spremlja božja milost moje besede, da ne bojo padale med ternje ali pa na nerodovitno zemljo!

Razlaga.

1. Kristus svari krive pravičnosti farizejev in pismoukov.

„Ako ne bo obilniša vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

Kdor je pravičen, ljubi moji! je gotovo tudi pobožen in pošten človek; pravično živeti se pravi na tanko spolnovati vse

dolžnosti, ki jih imamo do Boga, do sebe in pa do svojega bližnjega. Kratko in malo: pravičnost ni družega, nego vsestransko spolnovanje božjih zapovedi. Ker tedaj pravi sveto evangelje: „Ako vaša pravica ne bo obilniša, kakor pismarjev in farizejev“, moramo verjeti, da je Kristus s temi besedami hotel reči: „Ako božjih zapovedi ne bote bolj natančno spolnovali kakor farizeji in pismarji, ne bote dosegli nebeškega kraljestva.“

Kaj pa je vendar primanjkovalo pravičnosti farizejev in pismarjev, da jim Gospod odreka večno življenje?

Pervič so farizeji in pismarji božje zapovedi napak in mnogokrat nalašč narobe razlagali.

Potlej jim je zadostilo že zunanje spolnovanje božjih zapovedi, za pobožnost serca pa jim ni bilo nič kaj mar, tako da so se sicer varovali ubijanja, prešestva pa kurbarije na videz: za notranjo čistost, za snažnost serca, za krotenje telesne požljivosti se niso pečali, temuč njih serca so bile polne prevzetnosti, sovraštva, jeze, togote in drugih zlegov.

Slednjič jim je bilo pa tudi preveč mar za nepoglavitne reči, za zunanje šege potlej pa obrede ali ceremonije. Glavne reči, ljubezen do Boga in do bližnjega, pravo pokoro, in krotenje telesnega poželjenja so pa čisto v nemar puščali; ali pa so iskali pri svojih dobrih delih bolj lastno čast, kakor božjo skerbé bolj za všečnost človeško nego za prijaznost božjo. Glejte, to je bila pravičnost farizejska in pismarska, od ktere je Kristus djal: „Ako vaša pravica ne bo obilniša, kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

Ljubi moji farmani! prevdarite dobro, ali ni morda vaša služba le malo boljša od pismarske in farizejske in ali ni morebiti še slabša? Farizeji ste, če božje zapovedi in cerkvene le toliko spolnujete, kolikor v tem spolnovanji svojega dobička nahajate in poželjenje svojega spačenega serca privolite. Farizeji ste, če se vam le-to greh zdi, kar se v djanji grešnega stori zraven pa hudobnim mislim duri in vrata v svojo glavo in v svoje serce do kraja odperte deržite. Farizeji ste, če se vam greh zdi ob malih praznikih za delo poprijeti in če mislite, da je Bogu posebno všečno, če kdo pogosto po božjih potih leta, zraven pa brez vesti lenobo pase, pijančeva in igra za denarje, ki morebiti niso njegovi, ki jih je terdo zaslužil in ki jih kam drugam kervavo potrebuje; farizeji ste, če v nedeljah, mesto da bi molili ali kake podučljive bukve brali ali sicer kako nedolžno veselje vživali, iščete jezične tovaršije, v kterih bližnjega sodite, objedate in prekanujete, k pridigi, h keršanskim naukom pa le redko kdaj pridete in k angeljski mizi le

malokdaj pristopite. Varujte se tedaj, da tudi vam ne bodo veljale besede, ki jih je tako resnobno Sin božji od pismarjev in farizejev rekel: „Ako vaša pravica ne bo obilniša, kakor pravica pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Ako so pa nebeške vrata farizejem zaperte, kaj pa smejo potlej tisti pričakovati, ki so še bolj zlobni kakor farizeji? Farizeji so vsaj še molitvo peli, postili se in miloščino delili, dajali so svojim duhovnom desetino in opravljali darove v tempeljnu, kakor jim je bilo po božji postavi zapovedano. Zdaj mi pa povejte, ali je komu neznana resnica, da se nahaja med nami mnogo kristjanov, katerim ni mar niti za molitev, niti za poste, niti za miloščino, kateri ne privoščijo niti Bogu, kar je božjega, niti duhovnom, kar je po pravici njihovega, niti cerkvi, kar je cerkvenega? Gorje takim ljudem, ki njih pravičnost ni obilniša nego farizejska, trikrat gorje tedaj onim, ki je njihova pravica slabša nego farizejska! za take ljudi niso besede govorne iz nad prižnice, za take ljudi so nebeške strele! zakaj Bog sam je djal: „Ako naša pravica ne bo obilniša, kakor pravica pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo“, peklenski ogenj bo hujši, kakor tisti, ki šviga iz oblakov černih.

2. Kristus pojasnuje peto zapoved božjo?

Predno vam bom razložil, kako Kristus peto zapoved božjo pojasnuje, vam povem, po katerih stopinjah so Judje zločinstva in kazni razsojevali. Sodba se je imenovala niža sodnija po judovskih mestih. Visoko svetovavstvo pa je bila viša sodnija v Jeruzalemu, ki se je imenovala sanhedrin. Večni ogenj ali ognjeno geheno pa so imenovali neko globelo ali dolino blizo Jeruzalema, ki so vanjo vlačili cerknjene živali in tudi drugo sodergo; v tej globeli se je neprenehoma kurilo in v ta ogenj so tudi mnogokrat kakega hudodelca ali zločinca vergli. Kdor je bil tedaj kriv hudega zločinstva, ga je sodila niža sodnija in je bil kriv sodbe; kdor je bil kriv hujšega zločinstva, ga je sodila viša sodnija v Jeruzalemu in je bil kriv zbora; kdor je bil pa kriv najhujšega zločinstva, so ga obsodili v jamo Geheno, kamor je bil v ogenj veržen.

Da vam bo jasen razloček med pravičnostjo judovskih pismarjev potlej pa med pravičnostjo, ki jo je učil Kristus le pazljivo poslušajte, kako so peto zapoved božjo razlagali judovski pismarji in kako jo je razložil gospod Jezus Kristus. Kristus pravi: „Slišali ste, da je bilo rečeno starim: Ne ubijaj; kdor pa ubija, bo sodbe kriv. Jaz pa vam povem, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“

Cerkveni oče, sv. Avguštin, pravi zastran teh besedi: „Farizejska pravičnost terja, da nobenega ne ubiješ, pravičnost onih pa,

ki želé v nebeško kraljestvo priti, pa tirja, da se brez gotovega vzroka ne jeziš zoper svojega bližnjega.“ (Libr. I. de serm. Dom. in monte c. 9.) Po farizejskih mislih je vsaki človek že po božjih zapovedih živel, da le koga ni umoril, zato so pa tudi le morivce pred sodbo tirali; Kristus je pa učil, da človek tudi v mislih more grešiti zoper peto zapoved božjo in tudi vselej greši, kedar se želi nad svojim bližnjim maščevati, kedar se nad njim togoti in sovraštvo nosi zoper njega; Bog torej ne bo le morivcev sodil, temuč pred njegovim sodnim stolom bodo obsojeni tudi oni, ki so se brez vzroka jezili zoper svojega bližnjega. Glejte, kako na tanko bo Bog sodil po svoji postavi. Pred Bogom je namen serca bolj imeniten, kakor zunanje delo, on terja, da se hudodelstvo za korenino prime in izruje, ker ne prepoveduje samo umora, ampak tudi jeznih misli, sovražnih želja in togotnega žuganja, ker tukaj vun izvirata morija in ubijanje. Kako močno se tedaj goljufajo tisti ljudje, kateri se med pravične štejejo, ker v djanji niso kaknega groznega hudodelstva učinili? Kako slepi so tisti ljudje, ki pridejo k spovedi in pravijo: Ukradel nisem nič, ubil tudi nisem nobenega, jaz ne vem nobenega velicega greha se spovedati; ker je gotova resnica, da so se že močno pred Bogom zadolžili, če so le po oestro prepovedanih rečeh hrepeneli in v željah v prepovedano djanje privolili. O kristjani moji! vi se varujete ubijanja in morije, varujte se vendar tudi jeze in maščevanja! Če se jezite in v svoji togoti želite svojega bližnjega umoriti, ali mu pa kako veliko škodo napraviti, če kuhate jezni žolč maščevanja zoper njega: se pred Bogom grozno zadolžite ter zaslužite kazni, ki se je veliko bolj bati nego človeške sodbe. Zakaj, „kdor se nad svojim bratom jezi, je kriv sodbe“, kakor uni, ki ga umori.

b) „Kdor pa svojemu bratu reče raka, bo kriv zbora, kdor pa reče nore, bo kriv peklenskega ognja.“

Raka, poslušavci moji! pomenja v sirskem jeziku, ki so ga govorili v Judeji za Kristusovih časov, malopridnega ali zanikernega človeka. Vendar raka ni bila tako razžaljivega pomena kakor beseda nore ali bedak, ki je bila tedaj priimek najhujšega pomena in so se z njo psovali bogotaji, zločinci in zaverženci. Če se že tedaj, kakor ste čuli, oni močno zadolžijo in ostre kazni vredne storijo, ki nosijo v sercu jezo: mar ne bojo tisti še ostrejši kazni zaslužili, ki svojega bližnjega z gerdimi besedami psujejo in zmerjajo? Najostrejšo kazni, katere se je treba bolj bati, kakor peklenškega ognja blizu Jeruzalema, pa zasluži tisti, ki poln jeze prederzno svojega bližnjega sodi ter se nad njim skolne in ga satanu izdaja. Slišali ste tedaj, da se priimki, kakor je raka, sodijo pri viši sodnji in da se obsodijo v peklenški ogenj, ki psujejo svojega bližnjega z norcom ali bedakom. Zdaj vam je jasno, da se človek

v djanji, v besedi in v mislih močno zoper peto zapoved božjo more pregrešiti: v djanji se pregrešiš, če koga umoriš, v besedi, če koga zmerjaš in psuješ, v mislih, če se zoper koga jeziš. Vzemite si vendar te besede k sercu, ki si drugi drugemu priimke dajete, ki se zmerjate in drugi drugega psujete. Če po Kristusovih besedah tisti človek, ki iz slabega namena, namreč nalašč zato, da bi koga razdražil, razžaljive priimke daje, večni ogenj zasluži, se bodo mar tisti pekla ubranili, ki se preklinjajo v zakonu nalašč ali iz gerde navade, ki kolnejo svoje otroke, sestre, brate, posle, sosede, tovarše in druge ljudi, ter jim dajejo tako ostudne in nesramne priimke, da se bojim le enega v usta vzeti na prižnici? Varujte se vendar za božjo voljo! tako gerdih besedi, ne dajajte si ostudnih in razžaljivih priimkov; zakaj ž njimi žalite Boga in ljudi, ki jih je Bog po svoji podobi ustvaril. Kdor s hudobnim namenom svojega bližnjega žali, če mu pravi norc, zasluži peklenski ogenj. Gotovo se torej nobeden ne more nadjati, da bo šel skozi nebeške vrata, če svojemu bližnjemu še bolj razžaljive priimke daje, kakor stara raka in nore.

3. Kristus nas opominja naglo spraviti se s svojimi zoperniki.

„Če tedaj svoj dar prineseš k altarju, in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, in potlej pridi in daruj svoj dar.“

Darove so ljudje vselej od začetka sveta noter do današnjih dni pri vseh narodih štel med obrede božje službe. Daruje se za tega voljo, da z darom, ki se na oltar položi, človek spozna, da vse, kar ima dobrega, pride le od Boga in da se Bogu za prejete dobrote hvaležnega skaže. Zato Jezus zapoveduje dar opraviti.

Samo tega ne smete pozabiti, da Bogu dar tistega človeka nikakor ne more biti všečen, kdor v jezi in sovraštvu živi s svojim bližnjim, dokler se ž njim ne sprijazni. Tega ne terdim jaz, temuč Jezus Kristus, ki je djal: „Če svoj dar prineseš k altarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred altarjem in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom in potlej pridi in daruj svoj dar.“ Vi iščete z molitvijo, z darovi, s službo božjo odpuščanje doseči od Boga: kako pa vendar upate, da vam bo Oče nebeški odpustil, če vi svojemu bratu na zemlji ne odpustite? Kako boš nek očeta potolažil, če se togotiš in jeziš zoper brata ali sestro? Ti morda želiš s svojim darom Bogu kako veselje napraviti; pa glej, prijatelj moj! Bog ne hrepeni po tvojih darovih,

Bog išče le tebe. Kaj je neki Bogu mar za tvoj dar, če mu sebe ne daruješ? Abelnov dar je bil Bogu všeč, ker je Abel zraven jagnjeta tudi svoje serce v dar prinesel; Kajnov dar je bil Bogu zopern, ker ni bilo njegovega serca zraven. Pa še celo tudi za tvoje serce Bog ne mara, dokler je polno jeze, togote in sovraštva. Ako želiš, da bi tvoj dar Bogu bil dopadljiv, sprijazni se poprej s svojim bližnjim. „Pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, potlej pridi in daruj svoj dar.“

Po pridigi, ljubi moji! bomo darovali jagnje božje nebeškemu Očetu. Če je kdo med nami, ki je koga razžalil in se ž njim še ni zopet sprijaznil, mu jaz rečem v imenu Jezusovem: „Pojdi poprej in spravi se s svojim bratom“, vsaj v svojem sercu terdno skleni, še danes ž njim sprijazniti se, sicer boš pri sveti maši brez dušnega dobička. Jaz, ljubi moji! vsakemu iz vsega svojega serca odpustim, če me je kdaj kdo razžalil; prosim pa tudi, da naj meni odpusti, če bi bil vtegnil kdaj koga razžaliti; odpustite pa ne le samo meni, ampak odpustite drugi drugemu med sebo. Iz nad prižnice vam podajam svojo desnico; podajte si jih tudi vi med sebo v znamenje prijaznosti in sprave: potlej pa smemo reči, da smo dopolnili Gospodovo zapoved: „Pojdi in spravi se poprej s svojim bratom, potlej pridi in daruj svoj dar.“ Amen.

Homilija za praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

„Ti si Kristus, Sin živega Boga! — Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev.“ Mat. 16, 18.

V v o d.

„Mnogo sto let je že minulo, kar je cerkveni učenik, sveti Ambrozij, v Milanu na Laškem današnji dan s temi-le besedami začel govoriti na prižnici: „Ljubi bratje! vi veste in znano je po vsem svetu, da je danes dan sv. Petra in Pavla; ni ga kraja po vsaj široki zemlji, kjer bi ljudje nič ne vedeli o tem prazniku.“ (Ambr. serm. 6.)

Ker so tedaj že v starodavnih časih ta praznik obhajali kristjani, bom tudi jaz današnje sveto evangelje njemu na čast s pomočjo sv. Duha razložil in pojasnil.

„Tisti čas je prišel Jezus v kraje Cezareje Filipove.“

Ker je sv. evangelist Matevž namenjen bil imenitno zgodbo povedati, imenuje nam celo kraj, kjer se je zgodila. Filipova Cezareja se po našem jeziku zove Filipovo cesarsko mesto. Filipova Cezareja stoji na severni strani Palestine proti Jordanu in se je pred Filipom imenovala Paneja. Filip jo je pa cesarju Tiberiju na čast imenoval cesarsko mesto ali Cezarejo. Blizo tega slavnega mesta tedaj je govoril Kristus svojim učencem, kar nam današnje sveto evangelje pripoveduje in kar nam služi v pojasnjenje silno imenitnih vprašanj svete keršanske katoliške vere. Danes se mnogokrat sliši vprašati in od nevernih se je zmirom popraševalo:

I. Kdo je Kristus?

II. Kdo je Simon Peter?

Jezus Kristus je resnično pravi Sin božji, tega nas prepriča prvi del današnjega svetega evangelja; Simon Peter resnično pravi namestnik Kristusov, kar nas uči drugi del današnjega sv. evangelja.

Razlaga.

I. Jezus Kristus je resnično pravi Sin božji.

Kar 1) drugi ljudje od Kristusa govoré, kar 2) Simon Peter o Kristusu pravi, kar 3) Kristus sam zastran sebe terdi, priča nam jasno, da je Jezus Kristus, ki kristjani vanj verujemo, resnično pravi božji Sin.

1) „Jezus upraša svoje učence, rekoč: Kdo pravijo ljudje, da je Sin človekov? Oni pa so rekli: Nekteri, da je Janez Kerstnik, nekteri pa, da Elija, nekteri pa, da Jeremija ali prerokov kdo.“

Jasna je torej resnica, da nikdo izmed ljudstva ni imel Gospoda Jezusa za malopridnega ali neumnega človeka. Vsaki človek ga je častil in spoštoval, kakor se časté in spoštujejo sveti od Boga razsvitljeni možje, kar se je povsod od njega reklo, da bi vtegnil biti ali Janez Kerstnik, ali pa Elija, ali pa Jeremija ali pa kdo drugi izmed prerokov, ki so bili vsi sveti od Boga razsvitljeni možje.

Mi bomo tedaj danes slišali, kar mnogokrat v sv. evangelju beremo, da se Jezus ni branil pri ljudéh za Sinú božjega veljati, da se je sam tako imenoval in je celó svoje življenje daroval v poterjenje te resnice, da je namreč Bog njegov oče in da je on pravi Sin božji. Kdor se več dela, nego toliko, kolikor je v resnici, kdor se Boga dela, če ni Bog, je hudoben, je neumen človek, ki

Boga preklinja. Ker tedaj vsi tadanji ljudje, ki so ga poznali, pričajo, da ni bil nek hudoben niti neumen človek, da je bil marveč svet in od Boga razsvitljen mož: onda Jezus nikoli ni laž govoril, kedar je terdil, da je Bog, da je pravi Sin božji; tedaj ne bomo med male hudobneže šтели tiste nevernike in bogataje, ki terdijo, da je Jezus ljudi slepil in goljufoval, da-si ravno ga niso poznali, med tem, ko tisti, ki so ga poznali, pravijo, da je bil vsaj Janez Kerstnik, ali pa Elija, ali pa Jeremija ali kdo drugi izmed prerokov.

2) Jezus Kristus, ki se je sam najbolj poznal, je kmali pokazal, da so ljudje vendar-le krivično sodili. Kaj tedaj stori? Oberne se k svojim učencem, ki so že precej dolgo okoli njega bili, njegove nauke slišali in vidili njegove čudeže ter jih vpraša: „Vi pa, kdo pravite, da sem? Odgovori pa Simon Peter in pravi: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Kaj pomenijo te besede? Te besede naravnost povedó, da je Jezus Kristus Mesija, ki ga je Bog svetu obljubil, da ga otme večnega pogubljenja, da ni le človek temuč pravi Sin božji, torej po svoji natori pravi Bog. Sveto pismo tudi véasi imenuje pobožne ljudi otroke božje: pa ljudje so le iz milosti otroci božji, Kristus je pa po svoji natori in po svojem bitju Sin božji: sveto evangelje pa jasno priča, da je bil Kristus več kakor sv. Janez in Elija, in Jeremija in drugi preroki: on torej ni Sin božji po milosti, enako onim svetim možem, on je naravnost pravi edini Sin božji; on je Gospod in Bog, kakor ga je tudi apostel Tomaž po vstajenji imenoval, ko je Jezusu rekel: „Moj Gospod in moj Bog!“ Od svetega Petra se torej učimo verovati, da je Jezus Kristus resnično pravi Sin božji.

3) Kaj pa je Kristus rekel na Petrove besede? Ko bi Kristus ne bil to, za kar ga je Peter spoznal, bi mu bil gotovo njegovo krivo misel popravil, ter bi se bil branil božje časti od njega jemati: pa glejte, ljubi Gospod Petra še le pohvali in poterdi njegovo vero in pravi: „Blagor ti, Simon Jonov sin! ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj oče, ki je v nebesih. Vidite, ljubi moji! drugi ljudje, ki so govorili, da je Jezus ali Janez, ali Elija, ali Jeremija, ali kdo drugi izmed prerokov, sodili so po mesu in kervi, po svojih mislih, ki se lahko zmotijo: Peter pa, ki je Jezusu djal: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“, ni sodil po obličji, ni sodil po mesu in kervi in v Kristusovi osebi ni našel Boga po svojih razumkih, ampak s pomočjo svitlobe, katero je Bog vlil v njegov um: „To ti je razodel moj Oče, kateri je v nebesih.“ S temi besedami pričuje Jezus sam, da je Bog njegov oče, on spozna torej sam, da je Sin božji, on poterdi, da ni napak Petrova vera, ampak priča, da je njegova vera čeznatorna, nebeška in prava vera. Da!

istina je, mili Gospod Jezus! „Ti si Kristus, Sin živega Boga“. Enako tvojemu prvemu apostolu tudi mi v pričo nebes in zemlje odkritoserčno spoznamo in verujemo to resnico. In ker je tvoj nebeški Oče iz oblaka djal: „To je moj ljubeznjivi Sin, ki se nad njim radujem, njega poslušajte“, pa ne bomo samo verovali, da si pravi božji Sin, temuč tudi storili bomo vselej rade volje, kar nam veliš in v življenji in v smerti bomo pokazali in spričali, da smo zvesti služabniki tvoji in da smo kristjani.

II. Simon Peter, pravi namestnik Kristusov.

Kakošno plačilo pa prejme Peter, ker tako odkritoserčno spozna svojo vero? Plačilo ni kar si koli bodi; zakaj Kristus mu obljubi, da bo njegov namestnik na zemlji, da bo vidni glavar vseh pravovernih kristjanov, da bo prvi predstojnik vse katoliške cerkve. Jako lepo pojasnuje Gospod svojo obljubo z dvojno priliko: 1. s priliko od skale in 2. s priliko od ključev.

1) Najpred pravi Jezus Simonu: „Pa tudi jaz tebi povem: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenske vrata je ne bodo premagale.“

Slehernemu je jasno pri teh besedah, da Jezus svojo cerkev hiši pripodoblja. Vsaki zidar, kateri si želi dobro in stanovitno pobištvo sozidati, si bo poiskal trdnega temeljna, kamor bo zidovje stavil. Enako si je tudi Jezus za svoje poslopje, za svojo cerkev, ki bo trajala do konca sveta, poiskal trdno podslombo. Pervi in temeljni kamen, ki nosi poslopje vse cerkve, je Jezus Kristus sam, po besedah sv. Pavla: „Druzega dna nihče ne more vložiti razun tega, ki je vloženo, ktero je Kristus Jezus.“ (I. Kor. 3, 11.) Jezus Kristus je torej vogel, je dno, je trdnjava, ki se na-njo naslanja keršanska cerkev vsaki čas, zato je djal, predno je šel v nebesa: „Glejte, jaz sem pri vas vse dni noter do konca svetá.“

Pa kako lepo je skerbel Jezus za svoje verne, kako jih je on močno ljubil? Da-si ravno nad vsem keršanskim svetom On sam zmirom nevidno gospoduje ter ga nikdar ne zapusti: vendar je kristjanom svojega namestnika oskerbel, da bo v njegovem imenu keršansko ljudstvo vladal. In kdo je bil ta namestnik njegov? Neki pobožen ribič iz Kafarnavma, ki mu je bilo ime Simon Peter. Ko ga je Jezus pervikrat videl, mu je dal drugo ime, rekoč: „Simon Jonov sin, ti se moraš imenovati Kefas, to se pravi Peter ali skala.“ Dosihdob Simon ni vedel, zakaj mu je Jezus ime Peter dal: danes pa mu je djal Gospod: „Ti si Peter, skala, na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenske vrata je ne bodo pre-

magale.“ Kristus je bil sam od sebe skala, ki na nji stoji cerkev; enako Kristusu je tudi Simon Peter po milosti Kristusovi skala, ki je na njo zidana vsa keršanska cerkev. Vsaka hiša ima temelj, na katerega je postavljena. Dokler je Kristus na zemlji živel, dotlej je bila keršanska cerkev tam, kjer je Kristus bil; ko je pa šel v nebesa, je pa keršanska cerkev tam, kjer je njegov namestnik, kjer je Peter bil.

Peter je pa umerl. Sedem in trideset let po Kristusovem vnebohodu so danes v Rimu, kjer je bil tudi sv. Pavl ob glavo djan ravno ta dan, sv. Petra križali z nogami kvišku obrnjenega. Kako se je potem godilo keršanski cerkvi? Če se hiši temelj spodmakne, pade na kup: Kristusovi cerkvi pa se ne bo nikdar spodmaknil. Sveti Lin tedaj, ki je za svetim Petrom rimski škof bil, potlej pa vsaki rimski papež za njim je Petru enak, je skala, ki se na njo upira keršanska cerkev, je namestnik Kristusov in kdorkoli prave cerkve Kristusove še išče, je more najti le pri Kristusovem namestniku, ki sledi za sv. Petrom, pri rimskem papežu, ki mu veljajo besede, ktere so bile Petru rečene: „Ti si skala, na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagale.“ Kako drago si mi sveto evangelje današnjega dne, kako rad te poljubim! Ti si nam katoljškim kristjanom tolažba in priča, da imamo pravo vero.

2) Pa čujte le, kaj je Kristus še rekel Petru pa njegovim naslednikom: „In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva; in karkoli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo tudi razvezano v nebesih.“

Kedar pride kako mesto v oblast novega gospoda, se mu izročé mestni ključi v znamenje, da je gospodarstvo mesta prišlo v njegove roke. Ključi nebeškega kraljestva, ki jih Peter od Kristusa prejme, ne pomenjajo drugega nego najvišjo duhovno oblast, ki z njo Peter in za njim rimski papež v imenu Kristusovem gospoduje po vsem keršanskem svetu. Kar torej papež v dušnih rečéh velí, ima veljavo Kristusovih povelj ali zapovedí: in karkoli papež v dušnih zadevah prekliče ali razveže, preklicano je in razvezano po volji Kristusovi. Kdor tega ne veruje, ni pravi kristjan; on ne verjame Kristusu, ki je rekel: „Vse, karkoli boš na zemlji zvezal, bo zvezano tudi v nebesih; in vse, karkoli boš na zemlji razvezal, bo tudi v nebesih razvezano.“ Spoštujmo tedaj papeževo oblast, in ker se danes spominjamo, kdaj je Kristus papežev stol postavil, bomo tudi danes enako pridnim otrokom za svojega duhovnega očeta Pija devetega pobožno molili in Boga prosili, da mu daruje zdravje, milost in moč, napade preganjavcev voljno terpeti v čast njegovega imena in v dušni prid in blagor vseh kristjanov. Amen.

Homilija za 6. pobinkošno nedeljo.

„In so jedli in se nasitili.“ Mark. 8, 8.

V v o d.

Dvojno sveto evangelje nam pripoveduje, da je Gospod s čudežem kruhe pomnožil. Pervo se bere četrto nedeljo v postu, ko se kristjani pripravljajo za velikonočno sveto obhajilo; drugo pa se bere danes, ko začenjajo žita cveteti na polji in obljubljaajo človeku mnogo hrane in vsakdanjega kruha. Pervo govori o petih kruhih in dveh ribah: današnje pa o sedmih hlebih in nekoliko ribah. S prvim čudežem je bilo pet tisuč ljudi nasitenih, z drugim pa štiri tisuč brez otrok in ženstva. Pervikrat se je napolnilo dvanajst, drugi pot pa sedem jerbasov z ostalimi kosci, ko je bilo že vse sito. Obojni sv. evangelji ste polne lepih nauk in tolažbe za vsacega kristjana, ki ju hoče nekoliko premisliti.

Prevdarite torej, danes z meno vred današnje sv. evangelje, in ozmimo se zlasti v trojne osebe, ktere se v njem nahajajo, namreč:

- I. Gospod Jezus, ki kruhe pomnoži.
 - II. Njegovi učenci, ki kruhe razdelé; potlej pa
 - III. Ljudstvo, ki se je s kruhom nasitilo.
- Le pazljivo poslušajte!

R a z l a g a.

- I. Gospod Jezus, ki kruhe pomnoži.

Da-si ravno je gospod Jezus le ena oseba, ima vendar-le dvojno natoro, človeško in božjo, ker je Bog in človek skupaj. In če želimo razumiti življenje, djanje pa čudeže njegove, ne smemo nobene teh dveh strani prezirati; človek le je terpel, umrl in v grob položen bil; Bog le je s svojo lastno močjo od mrtvih vstal

in v nebesa šel: enako se nahaja v njegovem življenji mnogo reči, ktere izvirajo iz njegove božje nature, potlej pa veliko drugih, ktere izhajajo zgolj samo le iz njegove človeške nature. Tega se bomo prepričali iz današnjega svetega evangelja: čujte tedaj in pazljivo poslušajte, ktere dela smemo pripisovati

pervič Jezusovi človeški natori;

drugič Jezusovi božji natori.

1) Kakor človek je gospod Jezus serčno miloval revno in vborno ljudstvo. „Množica se mi smili“, je djal, „ker glejte! tri dni so že pri meni in nimajo kaj jesti; in ako jih lačne spustim domu, bodo omagali na poti.“ Enako usmiljenje moramo tudi mi občutiti v svojem sercu, kristjani moji! kedar vidimo lačnega človeka; saj je on tudi stvar božja in otrok božji kakor mi; gotovo Bog nad nami nima veselja, če njegove stvari, katerim bi pomagati mogli, v pričo nas konec jemljejo. „Kdor ima premoženje tega sveta, in vidi svojega brata, da je v potrebi, in zapre svoje serce pred njim; kako prebiva božja ljubezen v njem?“ (I. Jan. 3, 17.) poprašuje sv. Janez evangelist, ki ga je Jezus ljubil.

Kakor človek se posvetuje gospod Jezus s svojimi učenci, kaj bi se počelo, da bi se ljudstvu pomagalo? Pokliče jih tedaj k sebi ter jih vpraša: „Koliko kruhov imate?“ Jezus, vsegavedni Bog, ki mu je vse znano; vsegamogočni gospod Jezus, ki more iz vseh nadlog pomagati: On, ki ni bil samo Bog, temuč tudi človek, tudi drugim ljudem čast skaže ter se pri njih posvetuje in pomoči išče. Oh, kristjani moji! kdo bi se ne čudil tej ljubeznjivi ponižnosti, ki osramotuje našo prevzetnost; marsikteri izmed nas, ki misli, da je že sam dovolj moder, dosti bogat, dosti močen, in da ne potrebuje nobenega sveta in nobene pomoči od drugih ljudi, marsikterega izmed nas, ki v svojem napuhu druge zaničuje, bi moral v lica zarudeti, če pomisli Jezusovo ponižnost. Nikar vendar tako prešerne ne bodite, duše keršanske! Mož sme svojo ženo, gospodar svojega hlapca, gospod kmeta ali rokodelca, bogat mož vbornega človeka za svet uprašati, saj se je tudi Jezus s svojimi učenci posvetoval.

Ko vzame Jezus kruh v svoje svete roke, se je za-nj zahvalil svojemu nebeškemu Očetu, predno ga je dal razdeliti med ljudstvo. Tudi zahvalno molitev je opravil, kakor človek; zakaj kakor Bog, On z Očetom vred vse dobre dari deli. Bere se pa v svetem evangelju, da tudi sicer ni nikdar zahvalne molitve opustil, kedar koli se je k jedi pripravljaj ali pa hrano drugim delil. Ali nas ne uči njegov izgled v hvaležnosti povzdigniti svoje serce k Bogu pred jedjo, med jedjo in po jedi in pijači, ker obojno je dar do-
brotljivega nebeškega Očeta?

Gotovo: saj vendar mora biti kaj razločka med človekom in živino, ki pride k jaslim in koritu brez molitve in odide brez molitve, ker nima serca za Boga; svinje pobirajo pod hrastom želod in se malo pečajo za drevo, iz kterega doli pada. Enako ravna človek, ki žvija darove božje, in ki mu pri jedi in pijači ne pride na misel nebeški Oče. Je li mar kaj čuda potlej, če Bog dragino pošlje in bolj redko deli svoje darove, ki jih človek ne vé ceniti, ki za-nje prositi noče, in ker mu za-nje ne vé nobene hvale? Kaj pa je storil gospod Jezus pri pomnoženji kruha kakor Bog?

2) Kakor Bog je Jezus zapovedal ljudstvu na tla se vستي; kakor Bog je razlomil in blagoslovil kruhe pa ribe; kakor Bog jih je dal učencem, da jih razdelé med ljudstvo.

In blagoslov njegov je sedem kruhov in nekaj rib tako pomnožil, da so učenci nalomili štiri tisuč koscev samo za moštvo; koliko pa je bilo ženstva pa otrok zraven ni zapisano, gotovega je toliko, da ni bilo nobenega več lačnega med njimi, in da so učenci še sedem jerbasov z ostalimi kosci napolnili.

Alite, poslušavci moji! da se mora človek zavzeti takega čudeža? Vprašam vas pa pri tej priči, ali mar morda ni čuda vredna tudi skerb nebeškega Očeta, ki ž njo od dne do dne preživlja vse svoje stvari na zemlji po suhem in po morji? Mušica, ki je ne vidiš s prostim očesom, červiči, ki po prahu in blatu kobacajo, orel, ki brez vse skerbi po neizmernih prostorih nad nami plava, človek, krona in cvet stvarjenja, vsi imajo prostora dosti v ljubezni polnem sercu Očeta, ki nad nami kraljuje. Ali je morda njegova dobrota, modrost in mogočnost manj čuda in molitve vredna, ker zerna žitne od leta do leta pomnožuje. Sicer se marsikdo pritoži, da nima kaj jesti in piti. Vendar pa bi krivično bilo zavoljo pomanjkanja zoper Boga memrati in tožiti. Bog le redkokrat odtegne svojo blagodarno roko; največkrat ljudje sami delajo dragino in slabe čase. Ko bi le vsakdo v dobrih časih varčen bil in od obilnega kaj na stran deval; bi se gotovo le malokdo zoper slabe čase pritoževal. Ko bi stiskači, skominci in skopuhi kaj serca imeli za svojega bližnjega: bi se tudi še v slabih časih dobil živež za revne in vborne. Lastna lenoba in zapravljenost, potlej pa lakomnost drugih so tiste zlobne hudodelnice, ki ljudem nadlogo delajo. Če pa v resnici Bog kdaj shrambe svojih darov zaklene, gotovo smo to šibo stokrat zaslužili.

Ko bi pa le kdo vtegnil po nedolžnem glada konec vzeti, bi toliko več vzroka imel ponižno moliti skrivne sklepe Tistega, ki pelje k pravemu cilju in koncu vsakega, kateri njega ljubi.

II. Učenci, ki kruhe razdelé.

Premislimo še, kaj nas učé apostoli in učenci Kristusovi, ki poleg današnjega sv. evangelja kruh med ljudstvo delé.

1) Kar so odgovorili Gospodu, ki je želel ljudstvu kaj jesti dati, meni nič kaj ni všeč. „Kako“, so djali, „kako jih bo mogel kdo tukaj v puščavi nasititi s kruhom?“ O vi maloverni učenci! ni še davno, kar je vas božji mojster s petimi kruhi nasitil, in danes že ne veste nič več od tega! saj ste vendar tudi vi zraven bili; saj ste dvanajst jerbasov napolnili z ostalimi kosci, ko je bilo že vse sito. Ali vam ta čudež nič več na misel ne hodi? ali ste ga že pozabili? Ali pa morda mislite, da je vašemu Gospodu, ki je uni dan pomagal, zdaj moč potekla? Učenci so zaslužili, da bi jih bil Jezus z enakimi besedami okregal; mi pa menda tudi zaslužimo, da bi nas kdo okregal, kedar v svoji boječnosti tožimo zoper slabe čase: „Odkod bomo jemali, če ne bo konca tako slabih časov?“ Kristjani, ki imate malo vere in morebiti še manj zaupanja, ali mar tisti Bog nič več ne živi, ki je dosihdob preživeljal vas in vaše otroke. Marsikteri izmed vas se bodo še spominjali dveh lakot tega stoletja po naših krajih. Stiska je bila huda, vendar ko bi mignil, bilo je na mah vsega dosti. Še imate vsaki dan kaj jesti. Le ne pozabite prislovice, ki pravi: „Moli pa delaj“. Bog pomaga vselej, če le ti rok križem ne deržiš. Začnite in sklenite sleherni dan z molitevjo pobožno in najte, da bo molitev vaša blagoslov dobivala od pobožnega in spokornega življenja; pri delu bodite pridni in marljivi in spoštujte tiste, ki vam delo oskerbé in vam kaj zaslužiti dajo; če bote tako raynali vam smem obljubiti, da ne bote glada umirali. Zmirom se še nahajajo ljudje, ki se Boga bojé, in ki imajo veselje revnim pomagati. Bodite pa tudi vi poterpežljivi, kedar vam ne gre vse po volji in pomislite včas, da tudi vi ne storite vselej tega, kar je Bogu po volji in kar drugi ljudje radi imajo.

2) Kar so pa učenci od ene strani napačnega storili, so od druge strani poravnali. Ko jih je Gospod vprašal: „Koliko kruhov imate?“ so vsi enoglasno in spošteno odgovorili: „Sedem“.

Ni jim torej prišlo na misel kaj zatajiti, ali za-se obderžati, da-si ravno bi jim s sedmimi kruhi bila pičla hodila. Ko jim je Gospod velel kruh in ribe med ljudstvo razdeliti, so ga rade volje vbogali in nobeden izmed njih ni čerbnil žal besede zoper štiri tisuč mož, zoper ženstvo in otroke, katerih je bilo gotovo še več; niso se naveličali kruh lomiti, in vendar koliko tisuč koscov so morali nalomiti, da je sleherni dobil, kolikor je potreboval? Zdaj pa tudi

nikarte prezreti, koliko so plačila prejeli za svojo poterpežljivost in postrežbo: za sedem kruhov, ki so se jih radi volje iznebili, so dobili sedem polnih jerbasov kruha. Tedaj jim je bilo jasno, da je resnico govoril Gospod, ko je djal: „Dajte in se vam bo dalo“. S kakoršno mero merite, s takošno se vam bo povračevalo.“

Menda ne bo treba še le meni praviti bogatim in premožnim ljudem, kaj se imajo od izgleda apostolov učiti. Apostoli ne zatajé nobenega hleba, temuč, kar imajo, tudi dajo. Kedar je tedaj pomankanje, se žito ne sme več v žitnice zaperati in čakati še drajših časov. Kdor v dragih časih še drajših čaka, je lakomnik, predno začenja nakopičeno žito prodajati, ali pa Bogu ne upa, ki skerbi za ozimino in jarino. Štiri tisuč mož, brez ženstva in otrok so apostoli danes postregli. Glejte, keršanske gospodinje! lepega izgleda za vas. Ne bodite nejevoljne, kedar stopi revež z beraško palico čez prag in vas v Boga ime kaj prosi; spomnite se apostolov, njih spomin naj vas tolaži in gotovo vam na polji in v hlevu in pod streho ne bo manjkalo blagoslova, ki ga razsiplje med ljudi roka božja. Sedem jerbasov za sedem hlebcev. Gospod je djal: „Blagor usmiljenim; zakaj oni bodo usmiljenje dosegli“, če ne tukaj, pa vsaj gotovo unstran groba.

III. Ljudstvo, ki se je s kruhom nasitilo.

Še o množici, ki se je kruha najedla, moram kaj povedati. Le berite sveto evangelje in prepričali se bote, da so bili

- 1) pobožni ljudje,
- 2) zadovoljni ljudje,
- 3) delavni ljudje.

1) Bili so pobožni ljudje. Da bi šli za Kristusom gospodom, da bi videli čudeže njegove, da bi slišali njegove zanimive nauke, in kaj dobrega naučili se za zveličanje svoje, zapusté svoje hiše in svoje hleve, vzamejo seboj svoje deca in svoje žene, denejo na stran vse domače skerbi, se zadržujejo pri Jezusu tri cele dni ne pečaje se ne za jed ne za pijačo, in dasiravno jih je mnogo prišlo od daleč, bi bili vendar radi še dalje ostali, ko bi jih ne bil Jezus sam domu poslal. Glejte, ljubi moji! takim ljudem je Gospod s čudežem kruha preskerbel. Cerkvanje in poslušanje besede božje pa skerb za zveličanje človeka tudi v pesvetnih zadevah blagoslovi, saj je Kristus djal: „Skerbite najpred za božje kraljestvo, vse drugo vam bo priverženo.“ Gotovo Kristus ni brez veljavnega uzroka med molitev postavil prošnje za vsakdanji kruh, ker nas je hotel podučiti,

da moramo vsaki dan za telesno hrano prositi. Zakaj nek nekaj bišam živeža primanjkuje? Za tega voljo, ker pod njuno streho tudi pobožnosti ni. Ravno tiste, ki najbolj tožijo zoper uboštvo, bote tudi najbolj redko v cerkvi zapazili. Nahajajo se na primer berači, ki miloščine prosijo pri stezah, ktere vodijo pobožne romarje na božje pota, nahajajo se pogosto v krajih, kjer cerkvenega patrona god vabi pobožne kristjane iz bližnjih in daljnih krajev, nahajajo se berači pravim, ki ves ljubi dan ne vidijo cerkve od znotraj, ki se na večer Bogu in ljudem za darove zahvaljujejo s kletvijo, pijančevanjem in včasih tudi pokažejo s svojimi berglami, da jim ne služijo samo pri hoji temuč tudi pri boji, če se skaže, da je kdo kaki krajcar več vjel od drugih. Tako Bogu obračajo herbet, nadlegujejo soseske in vasi — se je li čuditi, da so včasih od Boga in ljudi zapuščeni?

2) Množica, ki o njej govori današnje sveto evangelje je bila tudi zadovoljna: „In so jedli in se nasitili in so pobrali ostanke koscev sedem jerbasov“; dasiravno niso imeli drugega kakor terd ječmenov kruh pa ribe: dasiravno niso sedeli pri gosposki mizi ampak pod milim nebom, vendar nikdo izmed njih ni godel in memral. Tudi jim Gospod ni pripravil pive, kave ali vina, temuč sleherni je bil zadovoljen s hladno studenčnico. Zakaj nek množica kristjanov toži zoper pomanjkanje in nadlogo? V resnici so enake pritožbe le redko kdaj pravilne, ker se čujejo od ljudi, ki s tem niso zadovoljni, kar prejmejo od Boga in dobrih ljudi; dan za dnevom le kaj boljšega želé; mesto kruha si želé pogače, mesto prežganke ali soka jim diši le kava, mesto hladne vode se jim zdeha le po žganju, vinu in pivi ter bi radi živeli po gosposki šegi, akoravno ne znajo del, ki jih opravljajo gospodje. Ker vedno kaj več in kaj drugega želé, razun tega, kar jim Bog da, so tudi s tem nezadovoljni, kar imajo. Kdor pa je zadovoljen s tem, kar ima, bo pri soku, zelju, žgancih in pri ječmenovem kruhu bolj zdrav, vesel in močen, kakor tisti, ki samo od svoje kočljivosti bolehajo in ne vejo, kaj jih boli.

3) Gostje svete angeljske mize pod milom nebom so bili pa tudi delavni ljudje. Ko so se razšli po Gospodovem povelji, je šel vsaki domu po svojih opravilih in delih. Ker jim je Gospod o lakoti s čudežem pomagal, so si hotli prihodne dni z delom svoj kruh služiti in to je bila gotovo tudi Jezusova volja, ki jih ni hotel brez dela zraven sebe zadrževati. Zakaj terpi nekaj kristjanov vboštvo in revščino? Zakaj nek, kakor zato, ker jim delo ne diši. Slovenska pesem pravi: „Lenega čaka stergan rokav — Palca beraška — prazen bokal.“ Čujte pa tudi kaj pravi beseda božja: „Človek je rojen za delo, tica pa za letanje.“ (Job. 5, 7.) „Kdor

ne dela, naj tudi ne jé.“ (II. Tes. 3, 10.) Kdor ima z lenuhi usmiljenje in jih podpira, jim nič ne koristi, temuč jih le še bolj spridi. Naj rekó, karkoli hočejo, jim vselej moreš odgovoriti: „Kdor hoče živeti in srečo imeti, naj dela veselo, pa moli naj vmes.“ Amen.

Homilija za 7. pobinkošno nedeljo.

„Varujte se lažnjivih prerokov.“ Mat. 7, 15.

V v o d.

Ko je trideset let Jezusove starosti že minulo, in ko je začel Gospod pred svetom očitno postopati ter oznanovati svoje nebeške nauke po vseh krajih: je množica ljudi od vseh strani k njemu derla, izmed ktere si je Jezus tudi že nekaj učencev izbral, ki so bili ribiči. Ko je tedaj ravno enkrat mnogo ljudstva skup se sošlo, se poda Jezus s svojimi učenci na neki hrib, vsede se na tla, odpre svoje svete usta, jame govoriti, ter pove veliko lepih naukov, ki jih je zapisal sv. evangelist Matevž v petem, šestem in sedmem poglavji svojega evangelja, ki jih imenujemo pridiga na gori. Najpred pove Gospod osem blagrov, ter razloži potem, kaj imajo učenci in drugi ljudje storiti in opustiti, da bodo zveličani. Ko je pri tej priči djal: „Pojdite noter skozi ozke vrata; zakaj široke so vrata in prostorna je pot, ktera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njej noter hodijo. Kako ozke so vrata in tesna je pot, ktera pelje v življenje! in malo jih je, kateri jo najdejo.“

Ko je Jezus te besede sklenil ter z njimi dokazal, da je bolj lahko v pogubljenje nego v nebesa priti: pristavil je še te-le besede in je djal: „Varujte se lažnjivih prerokov“, in te besede sklepajo v kratkem vse, kar je rečenega v današnjem sv. evangelju, v katerem nas Jezus svari obilno zanašati se na svojo lastno pobožnost, temuč varovati se, če smo že kolikor toliko dobri kristjani, da nas hudobni ljudje ne zapeljejo na široke pota, ki peljejo v pogubljenje. Hudobne ljudi in zapeljivce imenuje Jezus lažnjive preroke in današnje sveto evangelje, ki je oddelek pridige na gori, nam kaže tri strani krivih prerokov, namreč:

I. Njihovo lastnost.

II. Njihovo znamenje.

III. Njihovo šibo ali kazen. Pripravite se!

Razlaga.

I. Lastnost lažnjivih prerokov.

1) „Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.“ Prerok se imenuje človek, kateri prihodne reči pred vé povedati. Če ga Bog razsvetluje, ko je le Njemu samemu znano, kaj se bo godilo v poznih letih, je pravi prerok. Če se pa le usti, da je od Boga razsvitljen, če lažnjivo terdi in pravi, da mu je Bog kaj razodel, je tak človek lažnjiv ali kriv prerok. Znano vam je morebiti že, da so preroki starega zakona tudi pridigali in ljudstvo učili: zato so preroki, od katerih današnje sveto evangelje govori, le krivi preroki, lažnjivi učeniki, katerih ni Bog poslal, kateri niso učili pobožno živeti, marveč ki so hudobije in zločinstva branili, laži in zmotnjave med ljudstvo trosili, ki tedaj ljudi niso vodili po pravem potu, ki so jih zapeljevali na krive in široke pota, ktere peljejo človeka v pogubljenje. Besede, ki jih je Jezus učencem pa zbrani množici govoril: „Varujte se lažnjivih prerokov“, resnobno svaré cerkvene predstojnike ali duhovne, pa tudi vse kristjane, ki so njih duhovni skerbi izročeni. Cerkveni predstojniki, ki so škofje in župniki ali prav po domače „fajmoštri“, morajo skerbeti, da se kje kakovi lažnjivi preroki ali zapeljivci ne pritepejo v škofijo ali župnijo, ker oni so nasledniki Kristusovih učencev, oni morajo hoditi po njih stopinjah; verni kristjani, ki so namestniki one množice, kateri je na gori Jezus pridigal, pa se morajo varovati krivih prerokov, ter herbet obrniti zapeljiven, ki trosi napačne in pohujsljive nauke med ljudstvo.

2) Kakovi pa so zapeljivci, kakošne lastnosti pa imajo lažnjivi preroki, da se jih bomo mogli varovati? Lažnjivi preroki „pridejo k vam v ovčjih oblačilih; znotraj pa so zgrabljivi volki.“ Mnogokrat se Kristus imenuje pastirja, o vernih pa pravi, da so njegove ovčice, satan pa volk. Pravni škofje pa župniki, ki gospodujejo mesto Kristusa v keršanski cerkvi, so bili vsegdar duhovni pastirji; vi pa, ljubi moji farmani! potlej pa vsi, kateri se štejejo v ovčji hlev Kristusov, vsi, kateri so pravi katoljski kristjani, ste ovčice Kristusove. Da bi volkov, to se pravi, da bi satanovih pomagačev ne poznali, da bi se zapeljivi učeniki in krivi preroki od drugih ljudi ne odlikovali, kaj storé, da morejo bolj varno postopati med ovcami, ker si ne upajo očitno na dan v svoji divji podobi? Oblečejo se v ovčje oblačilo, češ, tako bomo varni, ovce se ne bodo plašile, pastir nas pa tudi ne bo zapazil. To se godi tako-le: Lažnjivi preroki se hlinijo pobožne ljudi ter posnemajo na videz prave preroke, ki so bili sploh sveti možje. Tudi krivi učeniki radi Boga in Jezusovo ime v misel jemljejo ter govoré spodobno o cerkvi božji in njenih zakonih ali postavah. Tudi

zapeljivci se ravnaajo radi po izgledu spoštenih ljudi, ter govore o lepem keršanskem vedenju, hvalijo keršansko življenje, hodijo s pobožnimi vred k božji službi in še zdaj pa zdaj na videz kako dobro delo storé in se štulijo ovcam enakim biti po zunanji podobi, „ker pridejo v ovčjih oblačilih, noter pa so divji voléje.“ Volkovom enako, ki pridero med čredo le iz tega namena, da bi ropali, mesarili in davili, delajo tudi lažnjivi preroki in zapeljivci med kristjani, da bi njih duše zapeljali, da bi jim pravo vero, dobro vest, nedolžnost pa milost božjo vzeli potlej pa v brezdnó večnega pogubljenja pahnili. Gotovo nam tedaj ljubi gospod Jezus Kristus dober svét daje, ko pravi: „Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo v ovčjih oblačilih; noter pa so zgrabljivi volkovi.“

II. Znamnja lažnjivih prerokov.

1) Lažnjivih učenikov, krivih prerokov in zapeljivcev ni malo, njih število je legijon; za tega voljo ne morejo cerkveni pastirji pa duhovni predstojniki vsega poizvedeti, kar hudobnega učé in pišejo; še manj pa more cerkvena ovca ali priprosti kristjan vsega pri tej priči razločiti, kar bistroumni hudobnéži govore in počénjajo. Da jih bomo pa vsi bolj lahko spoznavali ter se jih varovali, jih je Kristus tako zaznamoval, da jih bo vsakdo brez vse težave zapaziti mogel; rekel je Gospod: „Po njih sadu jih bote spoznali. Se li bere grozdje s ternja, ali fige z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad; malopridno drevo pa rodi malopriden sad. Dobro drevo ne more malopridnega sadu roditi, tudi malopridno drevo ne roditi dobrega sadu.“ — „Po njih sadu jih bote tedaj spoznali.“

2) O tej priliki Gospodovi je drevo podoba vsacega človeka; dobri sad je podoba dobrih del, malopriden sad pa podoba malopridnih del, ki jih človek doprinaša. Enako drevesu, ki ga poznaš po sadu, se moreta tudi pravi pa krivi prerok narazen ločiti po njunem djanji. Grozdja ne boš iskal na ternjevem germu, temuč na vinski terti; smokve ali fige ne rastejo med osatom, temuč na smokvi. Enako boš našel tudi dobre dela in keršanske čednosti tam, kjer se nahaja še prava vera pri pravih prerokih, ki oznanujejo pravo vero. Lažnjivi preroki, krivi učéniki in zapeljivci se morejo tudi nekaj časa hliniti in potajiti; če boš pa več časa na-nje pazljivo se oziral, mogel se boš kmali prepričati, da so hinavci, ki želé časti ali dobička ali pa hlepé svojo telesno poželjivost zatoliti. Da-si ravno volk v ovčji obleki med ovcami hodi, vendar ga boš iz med ovec kmali spoznal: svojih zobatih čeljusti, serditih oči pa krempljev na nogah ne bo dolgo skrival, če ga boš pazljivo pogledoval. Ovce so krotke in poterpežljive; volk je kerviželjen, krut in neusmiljen tudi med ovcami. Če mu tudi ovce nič zalega ne storé, si bo vzrok iz terte zvil, da jih bo mogel daviti in moriti.

Enako so ravnali lažnjivi preroki, krivi učenci pa krivoverci vsaki čas. Dasiravno je keršanska cerkev ž njimi poterpežljiva bila, vendar niso nehali razpertije, boje in vojske med njo delati. Tudi dan danes vidimo, kaj posvetni modrijani z vernimi kristjani počenjajo. Če državi denarjev manjka, — o, tega je cerkev kriva. Če Jude preganjajo kaki potepuhi, o tega je keršanska cerkev kriva! Če se mož in žena, ki sta se zakonsko zavezala morda iz denarnega dobička ali pa da bota smela brez skerbi veselje mesa uživati, ne moreta več terpeti, — o, tega je zopet cerkev kriva, ker ne dopušča sv. zakona popolnoma razdreti! Enakih izgledov bi se lahko naštelo več ko dosti, ko bi bilo treba. Ne dajte se torej motiti in glejte na sad, ki ga rodi kako drevo. Krivi učenci, lažnjivi preroki in zapeljivci niso nikdar brez hudobij in zločinstva. In če se med vami, poslušavci moji! nahajajo ljudje, ki trosijo druge nauke med vas, nego tiste, ki ste jih čuli dosihdob v keršanski cerkvi, ljudje, ki ne verujejo, kar nči sveto evangelje potlej pa katekizem: pazite le, kako se ti ljudje vedejo; kmali bote videli hudobne dela pri njih, varujte se jih, ne upajte jim, zakaj „dobro drevo ne more malopridnega sadu roditi; in malopridno drevo ne dobrega sadu.“ Enako človek, ki hudo čini, ne more biti družega, nego lažnjiv prerok. Varujte se pa krivih prerokov, da vas ž njimi vred ne udari šiba božja; zakaj le čujte:

III. Kazen lažnjivih prerokov.

Zastran šibe, ki jo imajo lažnjivi preroki pa zapeljivci pričakovati pravi Kristus: „Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadu, bo posekano in v ogenj verženo.“

Zapeljivci so zgolj drevesa, ki ne donašajo dobrega sadu. Dobri sadovi, ki jih rodi dober človek, so sadovi svetega Duha, ki jih sveti apostelj Pavl s temi-le besedami navaja: „Ljubezen, veselje, mir, poterpežljivost, miloserčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zderžnost, čistost.“ (Galač. 5, 22.) Ti sadovi se pri zapeljivcih ne nahajajo; marveč zapaziš pri njih dela mesenega poželjenja, katere nam tudi imenuje sv. apostel Pavl ter pravi da so: „kurbarija, nečistost, nesramnost, prešestvo, molikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdražbe, zavidi, jeza, boji, kregi, razpertije, nevošljivost, morije, pijančevanje, požrečnost in kar je tem enakega.“ Vsako drevo tedaj, ki ne rodi dobrega sadu, se poseka in v ogenj verže: enaka se bo godila lažnjivim prerokom pa zapeljivcem, ki le malopridni sad, dobrega pa nič ne donašajo. V svojem času, kedar si ne bodo svesti, jih bo pravica božja iz tega sveta pozvala in obsodila v večni ogenj. Hinavščina, blimba pa dobre dela, ki so jih morda storili, da bi se svetu preveč razuzdani ne zdeli, jih ne bojo otele večnega pogubljenja, ker pravi sveto evangelje: „Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, gospod! pojde v nebeško kraljestvo.“ Če želiš v nebesa priti, še ne storiš dosti, da

časi molitvo poješ in če praviš: „Gospod, Gospod!“ temuč vso voljo božjo moraš spolnovati, nobene zapovedi zanemarjati, dolžnosti svojega stanu na vse strani spolnovati: „Kteri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Se li ne bojiš, kristjan moj! ti, ki se zanašaš, da pojdeš v nebesa, zavoljo molitve, ki jo zdaj pa zdaj opravljaš, zavoljo kake svete maše, ki zdaj pa zdaj k njej prideš, če pa zraven v nesramnosti, v pijančevanji, v krivicah, v bojih, v jezi in prepiru živiš? Molitve same te ne bodo zveličale; voljo nebeškega Očeta je treba v vseh rečeh spolnovati: „Kdor koli vso postavo spolni, se pa pregreši v enem, je vsega kriv“, pravi sv. Jakob (2, 10.). Zato pa smejo potolažene biti tiste dobre duše, ki nimajo smertnih grehov, sicer pa ne vtegnejo toliko moliti, kolikor bi rade. Kdor torej voljo nebeškega Očeta stori, pojde v nebeško kraljestvo, ne pa tisti, ki razun molitve nič dobrega nima, dasiravno se pogosto čuje iz njegovih ust: „Gospod, gospod!“ Očetova volja terja, da živimo po njegovih zapovedih, potlej pa, da ne zane-marjamo dolžnosti svojega stanu. Če ne vtegneš veliko moliti, začni vsako delo z Bogom, daruj ga nebeškemu, da ga blagoslovi, bodi poterpežljiv pri svojih opravilih. Vse z Bogom in za Boga in gotovo ti bo samo ob sebi prišlo, da boš zjutraj in zvečera na kolenih sklenil svoje roke in serce povzdignil k Očetu, od ktere ga ti dohaja pomoč, milost, odpuščanje grehov, blagor dušni in telesni.

Sploh si bomo iz današnjega svetega evangelja te-le dve reči globoko v serce vcepili, namreč: Skerbeli bomo na vso moč mnogo dobrih del storiti, da bomo imeli pripravljen velik zaklad tistega blaga, ktere ga rija ne konča, molji ne požró in tatje ne morejo ukrasti, kedar bo treba v večnost se podati; zakaj sleherno drevo, ki dobrega sadu ne rodi, se bo posekalo in v ogenj verglo.“ Ognji-vali se bomo pa tudi skerbljivo neporednih tovaršij in zapeljivcev: „Varujte se lažnjivih prerokov.“ Keršanski gospodarji, keršanske gospodinje! Varujte svoje deca, svoje otroke, čujte s skerbni-m očesom nad svojo hišo, nad svojimi posli in vbogajte sv. Pavla, ki vas svari in pravi: „Kdor nima skerbi za svoje domače, je vero zatajil in je hujši, nego pagan ali nevernik, ki v Boga ne veruje.“ Varujte se pa tudi vi sami, otroci, dek-le in hlapci, da se ne spodtaknete nad pohujšljivimi izgledi zapeljivega sveta, ki vam jih podtika na ozki stezi, ki pelje v nebeško kraljestvo. Amen.

Homilija za 8. pobinkošno nedeljo.

„Bil je neki bogat mož, kateri je imel hišnika.“ Luk. 16. 1.

V v o d.

Med drugimi evangelji je posebno današnje tistih eno, ki da priprostemu ljudstvu veliko opraviti, preden ga razumi. Marsikterega človeka, posebno mojega očeta, ko sem še otrok bil, sem slišal, si glavo lomiti in se čuditi, kako da je mogel Gospod krivičnega hišnika hvaliti. Dobro si pa že zdaj v glavo vterdite, da to, kar nam sv. evangelist pripoveduje, ni resnična prigodba, temuč je le prilika. Tedaj morate misliti, da bogat mož pomenja Boga vsegamogočnega, hišnik pa vsakega človeka, vsacega izmed vas; potlej nam pa ne bo nobena težava to evangelje razumiti. Ja Bog je bogat mož; zakaj Bog je gospodar nebes in zemlje, in sam od sebe govori: „Moja je zemlja, vsa krog in krog in vse, kar je v nji in na njej.“ (Ps. 49. 13.) Hišnik božji je vsaki človek: „Za vse, kar imaš, o človek, moraš se Bogu zahvaliti.“ (I. Kor. 4. 7.) Ude svojega telesa in svojo dušo, živež telesa in življenje svoje duše, zdravje svojega trupla, um, pamet, voljo, vse ti je Bog izročil, da po njegovi volji te reči obračaš njemu v čast in sebi v svoj prid. Da je ta reč resnično taka; da je Bog naš gospodar in mi njegovi hišniki: nas uči Kristus z evangelsko priliko ter nam pokaže prvič, kako pravičen, drugič kako usmiljen je gospodar proti svojemu hišniku, Bog proti človeku. Tedaj govori današnje evangelje:

I. O pravici božji, in

II. o usmiljenju božjem;

od česar bom tudi jaz govoril.

Le dobro poslušajte!

Razlaga.

I. Pravica božja se nam razodeva iz sodbe, ki je bil k njej hišnik poklican, tedaj moramo premisliti:

- 1) Tožbo,
- 2) izpraševanje in
- 3) rabsodbo.

1) „Bil je neki bogat človek, kateri je imel hišnika, in ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi bil zapravljajl njegovo premoženje.“ Sveti Pavl piše: „Od hišnika se tirja, da je zvest.“ (I. Kor. 4, 2.) Zvest pa evangelijski hišnik ni bil, temuč on je žerl in pil za premoženje svojega gospoda. To njegovo ravnanje pa je le tako dolgo terpelo, dokler gospod njegovega početja ni zvedel. To je nauk za vse nezveste blapce in dekle, za delavce in rokodelce, da se nezvestoba ne da dolgo časa zakrivati, ter ogleduhi radi tožijo. In dasiravno hišni gospodar po navadi naj-slednji zve nezvestobo, vendar jo enkrat le zve.

Veliko bolj očitno je pa razodeto naše hiševanje pred očesom božjim, dasiravno ga včasi ljudem moremo zakriti. Kdo pa nas toži pred obličjem božjim: Tožijo nas dobri in hudobni angelji. Od hudobnega duha, pravi sv. pismo, da brate toži. (Raz. 12, 10.) Tožijo nas naši lastni in številni grehi, kakor Kajna bratomor, kakor Sodomitarje nečistost. (I. Buk. Moz. 6 in 18.) Toži nas tudi naša lastna vest, zakaj po besedah sv. Pavla „se tožijo in izgo-varjajo misli med seboj za tisti dan, kedar bo Bog po Jezusu Kristusu sodil skrivnosti človeške.“ (R. 2, 15.)

2) Za tožbo pride izpraševanje: „In ga je poklical in mu rekel: Kaj slišim od tebe? Daj odgovor od svojega hiševanja!“ Tukaj ravna gospod po pravici, kakor se spodobi. On ne sodi pred, da je zatoženca samega k sebi poklical in ga slišal govoriti.

To je nauk vsem gosposkam, predpostavljanim, mojstrom in učenikom, da naj ne bodo tako lahkoverni, da bi vsacemu hvastanju in jezikovanju verjeli, da naj dajo svojim toženim podložnim čas in priliko se opravičiti, preden jih obsodijo in kaznujejo.

Bog je gospod, mi smo pa hišniki. Tudi nas pravični Bog precej po storjeni nezvestobi ne kaznuje, temuč on nas pred pokliče k izpraševanju, zdaj na to zdaj na drugo vižo; on ne kliče človeka samo konec življenja ali pa na sodni dan k sodbi, temuč že med tem življenjem. Dobro misli, ki nam jih daje sam ali pa nam jih pošilja po angel-varhih; opominjevanje, svarjenje, ki ga slišite od vaših dušnih pastirjev, spovednikov, staršev, prijatlov; križi in spornosti, ki smo si jih z grehom na glavo nakopali, kaj so družega, kakor sodnikovi preroki, ki nas ž njimi Bog k sebi kliče in pravi: „Kaj slišim od tebe? daj odgovor od svojega hiševanja!“ — Kristjani! Ne odlašajmo svojega odgovora na jutri, ne čakajmo z rajtengo tistega časa, ko nas bo božji sodnik pred sodbo poklical, kar tam ne bomo mogli več popraviti, kar smo tukaj napčnega storili. „Daj odgovor od svojega hiševanja!“ Ne mudi se, kristjan

moj! vsaj vsaki dan enkrat svojo vest poprašati, je li Bog s teboj zadovoljen? „Daj odgovor od svojega hiševanja!“ Kako spolnneš deset božjih zapovedi, kako cerkvene zapovedi? Si spolnoval dosihmal vse in popolnoma vsako posebej? „Daj odgovor od svojega hiševanja!“ Prevdarjaj sedem poglavitnih ali smernih grehov, šest grehov zoper svetega duha, štiri vnebovpijoče grehe, devet ptujih grehov, kolikokrat si se pregrešil z njimi v mislih, besedah, v djanju in v zamudi kristjanskega djanja? Dajmo rajtengo od svojega hiševanja! Koliko smo do današnjega dne dobrega storili? Kakošna je naša molitev, naš post, kako božje dari dajemo. Kako spolnujemo dolžnosti svojega stanu? Kakošno je obnašanje tvojih rok in perstov? Kako obračamo svoj čas, svoj denar, svoje talente in gnade božje v čast božjo, v zveličanje svoje duše, v prid in korist svojega bližnjega? „Daj odgovor od svojega hiševanja!“

3) Krivični hišnik evangelski se ni mogel opravičiti. Po izpraševanju se je razodelo, da ni bil po krivici tožen; zategadel se gospod z njim ni dolgo mudil ter ga je žalostno obsodil in je djal: „Odsihmal ne boš mogel več gospodariti.“ Kako grozovitne so te besede, o moj Bog! za vse tiste, kateri ti dosihmal niso zvesto služili. Odstavil, spodil in zaverigel si nezvestega hišnika; in kaj tacega se tudi nam more zgoditi. Ako mi gnade in dobrote božje slabo obračamo in zapravljamo: nam bo pravični Bog svoje darove in dobrote odtegnil, nam bo vzel življenje in dal večno pogubljenje. Kdo je tisti, ki se tega ne boji?

Kdo je bolj pobožen kakor David? Pa je vendar ta pobožni kralj molil in je djal: „Gospod, ako se boš grehov spominjal, kdo o Gospod, bo obstal!“ (Ps. 110.) „Vendar“, ta sveti mož precej pristavi besede: „Pa pri Gospodu je usmiljenje in obilno odrešenje.“ Tako tudi mi druge tolažbe nimamo, kakor usmiljenje božje, ki nam od njega drugi del sv. evangelja govori.

II. Tudi nezvesti hišnik je iskal pomoči pri usmiljenju, ker si je pri pravici ni upal dobiti; in v tej reči moramo njega posnemati. Pa on je šel k usmiljenju po krivičnem potu, on je iskal pomoči z nepravničnim djanjem, s pregrešnimi pripomočki in v tej reči ne smemo tako delati, kakor on.

1) „Hišnik pa je sam pri sebi rekel: Kaj bom storil, ko mi moj gospodar vzame hiševanje? Kopati ne morem, v Boga ime prositi, me je sram. Vem, kaj bom storil, da me, kedar sem odstavljen od hiševanja, vzamejo v svojo hišo. Tedaj je poklical vse dolžnike svojega gospoda in je rekel prvemu: Koliko si dolžen mojemu gospodu? On pa je rekel: 100 čebrov olja. In mu je rekel: Vzemi svoje pismo, vsedi se hitro in zapiši 50. Potlej je

rekel drugemu: Ti pa, koliko si dolžen? On mu je rekel: 100 starjev pšenice. In mu reče: Vzemi svoje pismo in zapiši 80.“ In gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je bil modro storil; zakaj otroci tega sveta so modrejši, kakor otroci luči v svojem rodu.“

Tako se godi le, kedar človek v svoji mladosti dragi čas zapravlja in se nič ne nauči, nič na stran ne dene, s čemur bi si v potrebah in na stare dni pomagati mogel; delati ne znam in ne morem, beračiti me je sram; živeti pa vendar le moram, zakaj živ ne grem pod zemljo. Kdo mi bo kaj dal, ako ne kradem? Krivični hišnik je najpred blago svojega gospoda zapravljal, potlej ga pa še ogoljufa in okrade, ker mu njegova kosmata vest ne brani dolžne pisma popačiti in prenarediti. Nobeden ne bo tajil, da je s tem ravnanjem hišnik dolžnikom ustregel in njih prijaznost dobil: pa iz ptujega usnja je fletno jermene rezati, jelite? Krivično bi bilo pert krasti in drugim ljudem iz njega oblačila rezati. Naprej se bere v evangelju:

2) „In gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je modro storil, zakaj otroci tega sveta so modrejši memo otrok luči v svojem rodu.“

Alite, kristjani! to se vam čudno zdi, da gospod svojega krivičnega hišnika, ki ga je goljufal, še hvali? Pa glejte, on ga ja ne hvali za tega del, ker je dolžne pisma popačil, temuč za to, ker je modro ravnal in mislil na dneve svoje prihodnosti in mislil, kakošna se bo ž njim godila, ako si zdaj ne pomaga, ko mu je še mogoče, ako se zdaj, ko ima še čas, ne preskerbi s tem, kar bo potlej potreboval.

Modri biti in premišljevati, kaj bo enkrat, moramo ja mi vsi, samo s tem razločkom, da modrost, pamet in previdnost ne oberremo v krivico, v greh, temuč v keršansko djanje in v pravico. Premislite le besede, ki jih Kristus pristavi in reče: „Zakaj otroci tega sveta so modrejši, kakor otroci luči, v svojem rodu.“ Otroci tega sveta so neverniki, hudobni ljudje, grešniki. Otroci svitlobe, otroci luči so pravoverni, dobri ljudje, pravični. Otroci tega sveta iščejo, kar je na zemlji, otroci svitlobe pa iščejo, kar je v nebesih. Kteri pa so bolj modri, bolj pridni, bolj marljivi, vsaki po svojem stanu, po svojem rodu, po svojem rokodelstvu? Ali mar ne vidimo vsaki dan, kako nečimurni človek bolj marljivo skerbi za zdajno življenje, kakor za prihodno? Kako, postavim, kupec vse presodi, prežinja, prerajta in pred prevdari, kje bo kakošen krajcar vjel in koliko bo dobička imel? Kako postavim ženin in njegovi starši, in njegove tete, in njegovi strici, in vsa njegova žlahta žinja in prevdarja, ktera bi bila boljša za njega, ktera bo več premoženja

k hiši prinesla. Kako, postavim, dekle in blapci poprašujejo in prežinjajo, kako delavci vejo, pri kateri hiši je boljša jed, manj dela in opravila in več plačila; ja še tako daleč smo prišli v današnjih dneh, da si ona pri gospodarju in gospodinji to izgovori, zraven plačila, da bo on smel k njej priti, kedar se mu bo ljubilo. Glejte! tako gleda človek v posvetnih rečeh v prihodnost. Kako malo, malo moder pa je človek v keršanskem djanju. Kako malo skerbi človek, slabe navade zapustiti, grebu se odpovedati; kako slabo obrača človek kapital svojega življenja, ki mu ga je Bog izročil, da bi si zanj nebesa kupil. Resnično, resnično! „Otroci tega sveta so bolj modri v svojem rodu, kakor otroci svitlobe.“ Mi, ki se štejemo med otroke svitlobe, moramo otroke tega sveta v tem posnemati, da bomo za večnost tako skerbeli, kakor oni za časne reči: zato Jezus priliko konča v sledečih besedah:

3. „Delajte si prijatlov s krivičnim mamonom, da vas, kedar obnemagate, vzamejo v večne prebivališča.“

Krivični hišnik je pomagal dolžnikom dolžne pisma popačiti in prenarediti, zato da bi potlej pri njih usmiljenja našel. Mi pa, da bomo usmiljenja našli po smerti pred Bogom, hočemo vsaki po svoji moči božje dari dajati: Delajte si prijatle s krivičnega premoženja. (Ps. 48.) Premoženje in bogastvo samo po sebi je žegen božji; vendar se pa imenuje krivično in zakaj? Krivično se imenuje, ker je posvetno, nestanovitno, ker nobeno časno blago nema vrednosti samo po sebi, temuč le takrat, kedar se prav oberne; krivično se imenuje, ker se le predostikrat krivično rabi in obrača. Obračajmo ga prav, delajmo si prijatle s krivičnim premoženjem, to se pravi s premoženjem, ki je nestanovitno, minljivo, nečimurno in goljufivo, ki srečo obljubi in besede ne izpolni. Koliko jih je izmed vas, katerim bi bilo neznano, da si človek s premoženjem veliko veselja in ugodnosti more kupiti. To je gola resnica. Vendar je le redko kateri med vami, ktereга bi že ne bila skušnja učila, da se človek najbujših zlegov z denarno pomočjo ne more iznebiti. Imeniten nauk, ki človek pred ali bolj pozno zapopade, je ta, da se prava, resnična sreča ne kupi z denarjem. Bolečina in bolezen dostikrat roge kažete vsaki pomoči, ki jo bogastvo kupiti zamore. Bogatinec, ki ga bolezen treši na posteljo, ki ga martrajo bolečine telesne, ki ga tarejo težave dušne, koliko bi taki človek rad ne plačal le za eno uro zdravja? Za denar se ne dobi cokla, ki bi se ž njo zaverlo kolo življenja. Za denar se ne kupijo več rožice mladosti, kteremu so enkrat odevetele. Denar ne da zad dobrega imena, kdor ga je napravil. Denar ti ne more nazaj poklicati ljubeznjivega prijaznega medočja tvojega znanca, prijatla, tvojega otroka, tvojih staršev, ki počivajo v črni zemlji. Ako se

ti je vest izbudila v srcu in vpije, da se sliši, ali jej boš ti s premoženjem mogel gobec zamašiti? Ako imaš rano v srcu, jo boš li s srebrom in zlatom namazal in s papirjem obvezal?

Ker je tedaj tako nezvesto blago in premoženje tega sveta, vam ne bo težko delo, njega se kolikor koliko iznebiti in ž njim si Boga in revne za prijatle pridobiti. S krivičnim blagom si bote prijatle pridobili, ako ga pravemu gospodarju povernete. Angeli in svetniki imajo nad takim ravnanjem veselje in bojo človeka zategadel v nebeško stanovanje vzeli. Angeli, svetniki in revni razjasnijo jezno obličje božje s svojimi prošnjami in hvalo: zakaj Kristus sam pravi: Kar ste storili enemu najmanjših svojih bratov, to ste meni storili. Blagor usmiljenim, zakaj oni bodo usmiljenje dosegli. Amen.

Homilija za 9. pobinkošno nedeljo.

„Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu, in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim.“ Luk. 19. 41.

V v o d.

Iz Jerihe, kjer je Jezus Cahevza spreobrnil, šel je v Jeruzalem. Bila je cvetna nedelja in on si je namenil prav praznično in veselo v Jeruzalemsko mesto priti. Ko se ozre z oljske gore na to imenitno in bogato mesto, mesto polno prebivavcev, mu terdovratna slepota judovska pa žalostni konec tega mesta tako njegovo serce z žalostjo napolnita, da se bridko zjoka in da se mu vroče solze po licih vderejo: „in je mesto ugledal in se zjokal nad njim.“

Gotovo bi bil le redko kateri človek tako ledenosrčen, tako terd, da bi se mu serce ne tajalo in ne stopilo v gorkih sragah v oči, ako bi bral o Jeruzalemski podertiji, ako bi bral ali slišal o grozovitnem koncu tega slavnega mesta, kakor nam ga popisujejo imenitni zgodovinarji Jožef Flavi, Evsebi in Egesip. Dans vam bom povedal, kako je bilo Jeruzalemsko mesto razdjano, ne zato, da bi vaši radovednosti vstregel, ampak, da vam bom nekoliko pokazal čudapolne in molitve vredne sklepe in sodbe božje. Gotovo kdor bo razdjanje Jeruzalemsko prav premislil, ne bo se mogel braniti, da bi se ne zavzel in ne čudil, kako Bog sodi in razsodi. Vidil bo

I. kako je Bog neizrečeno mogočen;

II. kako je Bog neizrečeno pravičen;

III. kako je Bog neizrečeno dobrotljiv.

Kristjani! jaz vas ne bom še posebno prosil, da bi poslušali prav pazljivo, samo toliko vam rečem, da mi bo gotovo žal, kdor bo s spanjem ali dremanjem katero besedo preslišal.

Razlaga.

I. Kako je Bog neizrekljivo mogočen v razdjanju Jeruzalemskega mesta. Kdo bi si bil kdaj upal misliti, da bodo Jeruzalemsko mesto razdjali, mesto, ki je bilo neprenehoma polno ljudstva in vojakov, mesto, ki je bilo od vseh strani uterjeno in zavarovano, mesto, ki je bilo posvečeno od Boga samega? Kaj se more vsegamogočnosti božji ustaviti?

Grozovitne šibe, ki je jih Bog sklenil poslati tistim, ki njegovemu božjemu Sinu niso verovali, ki so ga zaverгли in umorili, ni moglo odverniti to, 1) da je šteló mesto veliko ljudstva; 2) da je imelo terdno ozidje; 3) in imelo sveti tempel.

1) Takrat, ko je pripeljal Tit, sin cesarja Vespasiana, rimske vojake pod ozidje Jeruzalemskega mesta, bilo je silno veliko ljudstva v Jeruzalemu. Bili so namreč velikonočni prazniki, ki so jih prišli obhajati v Jeruzalem Judje od vseh krajev. Judovski zgodovinar Jožef, ki je bil takrat v Jeruzalemu, sodi po darovih, ki jih je bilo v tempelnu zaklanib, da je samo število bogatih Judov, ki so jedli opresen kruh, segalo čez dvajsetkrat sto jezerov, brez drugih. Kdo bi bil premagal to množico, ako bi bila edina in se branila? Ker pa nobenega sovražnika niso pričakovali, ni imel nobeden orožja pri sebi; spuntajo se sami med sebo in drug drugega neusmiljeno končuje. Kristus je že pred govoril: „tvoji sovražniki te bodo z nasipom obdali in stiskali od vseh strani.“ Tako se je tudi zgodilo. V treh dneh je rimska armada po zapovedi cesarjeviča Tita krog in krog mesta visok zid naredila, da so bili vsi ljudje v Jeruzalemu, kakor hudodelniki v ječi zaperti in vjeti, tako da nobena živa duša ni mogla ne vun, ne notri priti. Rimci niso bili drugega, kakor šiba božja, kakor desna roka božje vsegamogočnosti, ki je v tako kratkem času silni zid sozidala, kateri po človeško skor ni mogel tako naglo gotov biti.

2) Premislite le kako močno je bilo zavarovano Jeruzalemsko mesto. Jeruzalem je bila najmočnejša terdnjava vse Judovske dežele. Imelo je trojno obzidje okoli sebe. Na prvem zidu je stalo 60 stolpov kakor varhov, na drugem zopet 60, na tretjem pa celo 90. Kako je bilo pa še to zidovje zidano? To zidovje je bilo sestavljeno iz kamnov, ki so bili nekteri po 20 sežnjev dolgi, po 10 široki, z železom in svincom skupaj priklenjeni in privarjeni. In glejte, preden je minulo šest mescov, je že ležalo vse zidovje na kupu in dopolnile so se Kristusove besede: „ne bodo pustili kamena na kamnu.“ Se mar ne vidi iz tega vsegamogočnost božja, ki kamne in železo lomi, kakor tersje in topi kakor vosek?

3) Se ne bo vsaj lepemu tempelnu prizaneslo? To je da so se Judje močno na-nj zanašali, pa tudi ž njim ponašali rekoč: „gospodov tempel, gospodov tempel, gospodov tempel“, kakor jim je že davno očital prerok Jeremija 7. Mislili so zmirom, da Bog, ki si je ta tempelj v stanovanje izvolil, njega ne bo nikdar zapustil in zavoljo tempelna tudi mesto branil. Pa svetost hiše božje ni mogla grehov in hudobij Judovskih nedolžnih storiti in njih nečednosti pred obličjem zakriti. Bog jih je hotel s tem še le bolj ostro kaznovati, da je tudi tempel v splošno podertijo razvalil. Ko je rimski vojni načelnik Tit mesto že imel v svoji oblasti, je ostro zapovedal, tempelnu prizanesti, pa komaj on malo pete odtegne, že derži neki vojščak goreče poleno v roki in ga zažene skoz zlato okno v hišo božjo, ki, kakor bi z očmi trenil, jame goreti, kakor bi bila jeza božja v njo veržena. Tit kliče na ves glas: „Gasite ogenj! rešite tempel!“ Pa ljudstvo in vojaki ga ne poslušajo, vse je bilo zastonj; Kristusove besede se spolnijo: „Kamna ne bodo na kamnu pustili.“ Tako je bilo konec Jeruzalema, tako je ležal tempel v razvalinah in veliko tavžent ljudi se ni moglo v bran staviti ostri šibi božji.

Kako norčav je grešni človek, ki se ne boji v svojih grehih šibe božje! O svet! kdo te bo rešil, kedar bo segla po šibo vsegamogočna roka božja? Naj bo grešnikov kakor listja in trave: Bog jih 1000 in 1000 brez težave ukroti, kakor enega samega. Naj le bodo mladi, močni in bogati: Bog, ki jim je življenje, zdravje in bogastvo dal, jim ga bo tudi vzel. Prava vera jim ne bo pomagala, temuč jim bo še le večo kazen na glavo nakopala, ali pa jim bo Bog vero, kakor Judom tempel vzel. Bog daj, da bi te besede nobenega izmed nas ne zadele.

II. Kako je Bog neizrečeno pravičen, vidi se iz razdjanja Jeruzalema. Zakaj pa je vsegamogočni Bog Jeruzalemsko mesto tako grozovito pustil podreti? „Zato ker nisi spoznalo čas svojega obiskovanja“, pravi Kristus v današnjem evangelju, to se pravi: Vaš obljubljeni Mesija je prišel k vam, vi pa ga niste sprejeli, vi ga niste spoznali, vi mu pa niste verovali; temuč vi ste zamudili čas gnade, ste Mesija zaničevali, preganjali, od sebe pahnili in še ta teden ga bote na križ pribili in umorili. Bog je namreč hotel Jeruzalemskemu mestu svojo pravico razodeti; Judom se je dopolnilo, kar jim je Kristus pred obetal: „S kakoršno mero bote merili, s tako se bo tudi vam merilo.“ (Mark, 4. 24.) Kakor so Kristusu gospodu posodili, tako jim je Bog povernil. Poslušajte in bote vidili, kako se Kristusovo terpljenje z Judovskim vjema, kako si je obojno podobno.

Kristusovo terpljenje se začne veliki četrtek od konca velikonočnega časa: ravno v tem času so pa začeli tudi rimski vojšaki Jeruzalemsko ozidje kopati in nasip delati krog mesta, to je bilo 14. aprila. Judje so Kristusa najpred na oljski gori prijeli in zvezali; in ravno na tej oljski gori je tudi rimski vojskovodja Tit pustil perve šotore za vojsko postaviti. Judje so pred Pilatužem vpili: „Križaj ga! križaj ga!“ S križem so Rimci Judom obilno povernili. Med naskakovanjem mesta skor šest mesecev dolgo je pustil Tit vsaki dan 500 vjetih Judov križati, tako, da h koncu ni bilo prostora ne lesa dosti za vjete Jude, katerim je bil križ namenjen. Tako so bili križani bratje, znanci, tovarši in očetje na ogled postavljeni zunaj mesta vsem tistim, ki so se s turnov in ozidja z Rimcem bojevali; in veliko tistih, ali vsaj otroci tistih, ki so Kristusa k smerti obsodili, bilo je zdaj na križu razpetih. Judje so dali Gospodu žolca in jesiha piti: povernilo se jim je za to dobroto z lakoto, da so od glada kakor muhe cepali in merli. Manej, Lacarov sin, ki mu je bilo izročeno varstvo enih mestnih vrat, pride v sovražnikov šotor in pove Titu, da so samo skoz tiste vrata od 14. aprila do 1. julija več kakor 50.000 mertvih trupel iznosili, ki jih je lakota umorila, brez tistih, ki so jih prijatli v mestu pokopali. Drugi so pravili, da ste jih revščina in lakota blizo 600.000 pokončale, ki so jih skoz vrata in čez zid izmetali, brez tistih, ktere so v hišah kakor derva pri kopi ali gromadi enega na drugega nametali.

Ko je cesarjev sin Tit krog mesta jezdil in vidil polne grabne merličev, zdihtnil je in s povzdignjenimi rokami terdil, da je on nedolžen o tej nadlogi, ker to ne more biti njegovo delo, ker le roka božja more kaj tacega storiti. Judje so jedli usnje od svojih čevljev, svoje pasove in žepe; jedli so seno in slamo. Neka imenitna gospa, zlahtnega stanu, si je svojega lastnega otroka

skuhala. Kaj so pa druge žene s svojimi otroci počenjale? Zdaj so se v resnici dopolnile tiste Kristusove besede, ki jih je govoril žalostnim ženam takrat, ko so ga k smerti peljali, ko je djal: „Hčere Jeruzalemske! ne jokajte se čez mene; temuč jokajte se čez sebe in svoje otroke; zakaj glejte, prišel bo čas, ko se bo reklo: Blagor nerodovitnim in životom, ki niso rodili in persom, ki niso dojile.“ Kakor so Judje Kristusa, vir življenja umorili, tako so bili Rimci morivci Judov, Kristusova kri je prišla čez nje in čez njihove otroke. Jožef, Judovski zgodovinar pravi, da je bilo blizu 1.100.000 Judov z mestom vred končanih. Kristusa so prodali za 30 srebernikov; Jude pa so prodajali v sužnost tako po ceni, da so se morali sramovati. Kakor so bili Kristusovi učenci po vsem svetu razkropljeni, tako je bil Izraelski narod po vseh krajih raztresen, in še dandanašnji boš našel Juda, v katero deželo le prideš. Glejte, tako ostro je ravnala pravica božja s svojim izvoljenim ljudstvom. Kristjani! kako se bo nam v večnosti godilo, ako mi Sina božjega, ki v njega verujemo, tako malo spoštujemo, kakor Judje in ga s svojimi grehi na novo križamo?

III. Kako je Bog neizrekljivo dobrotljiv v razdjanju Jeruzalemskega mesta? V pravici božji, ki se je njena ostrost v razvalinah Jeruzalemskega mesta razodela, se pa vendar tudi čudna dobrota božja vidi. Gotova resnica je, da palica, ki je Bog ž njo terdovratno in nespokorno mesto zavoljo moritve svojega Sina udaril, ni bila gladka; pa on jih je pred mnogokrat 1) svaril, on jih je 2) miloval, on jim je 3) dolgo časa prizanašal.

1) Prerok Daniel je živel nekaj pet sto let pred Kristusovim rojstvom; on je od Boga navdihnjen prerokoval: „Mesija bodo umorili in njegovi lastni narod ga bo zatajil; zato bo prišel vojskovodja, ki bo s svojimi vojaki tempel in mesto razdjal; konec vojske bo na veke terpel.“ (Dan. 9.) Ako bi se bili Judje te svaritve opominjali, bi gotovo Kristusa ne bili križali. Kolikorkrat jim je Kristus nekaj v prilikah, nekaj pa z jasno besedo povedal, da bodo od Boga zaverženi, ako ne bodo v njega verovali. Je li treba bolj očitno govoriti, kakor današnje evangelje? „Prišli bodo dnevi na-te in tvoji sovražniki te bodo z nasipom obdali in stiskali od vseh strani; in bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, ker svojega obiskovanja nisi spoznalo.“ Bi li mogel oče svoje otroke boljše opominjevati, kakor je Kristus Jude svaril?

2) Je bilo pa morda kako posebno veselje, ki ga je Bog občutil nad šibo, ki je ž njo Jude udaril? Nikakor ne. „Kakor gotovo živim, pravi Gospod, ne želim smerti grešnikov, temuč da zapusti svojo pot in živi.“ (Ezechiel 18.) Gospod Jezus se ni smejal

nad razvalinami Jeruzalemskega mesta, kakor nekteri ljudje svoje sovražnike v nesreči zasmehujejo. „On je mesto ugledal in se je zjokal nad njim.“ Njegove lastne rane ga niso tako skelele, kakor žalostni konec Judovskega naroda. „Ne jokajte se čez mene, jokajte se čez sebe in svoje otroke.“ Je mar to majhna dobrotljivost, ki miluje škodo svojih smertnih sovražnikov?

3) Sicer pa Bog tudi Judov ni precej po Kristusovi smerti kaznoval; zakaj od Kristusovega terpljenja do razdjanja Jeruzalemskega mesta je minulo 38 let. Med tem časom bi se bili lahko Jeruzalemtci in Judje po drugih krajih spreobrnili, ki so vidili in slišali čudeže in nauke apostolov. Veliko se jih je tudi med tem časom spreobrnilo in so tudi še v pravem času čez gore neizrečeni nesreči ubežali. Je li Bog mogel s terdovratnim ljudstvom še dalj časa poterpljenje imeti, kakor ga je imel? Tu se vidi, da je Bog še grešniku dobrotljiv, tudi takrat še, kedar ga tepe. Bog skerbi ljubeznjivo in dobrotljivo za blagor in zveličanje človeka; dasiravno to ni nobena dolžnost njegova, toliko bolj pa mora človek sam nad seboj tožiti, da svoje dolžnosti ne spolnuje, pa da neskončno ljubezen in dobroto božjo sebi v pogubljenje obrača.

Kar ste danes slišali, keršanski poslušavci, o razdjanju Jeruzalemskega mesta. to naj vam bo v podučenje vsake druge šibe, ki Bog ž njo obišče, ali kraljestvo, ali mesto, ali kraj, ali vas, ali pa enega samega človeka v tem življenju ali pa unstran groba. Bog je vsegamogočen, tedaj se mu ne more nobeden braniti; on je pravičen, zato mora kaznovati; on je pa tudi dobrotljiv, za tega del pa tudi pred svari in vselej nerad in z milovanjem tepe; tudi dolgo čaka in namerja preden udari. Tako ne smemo ne pri časnih ne pri večnih kaznih zoper Boga mermrati in tožiti: samo varovati se nam je treba, da bi šibe božje ne zaslužili, ako hočemo, da se bomo ostri vsegamogočnosti in terdi pravici vbranili in nikdar njegove dobre ne zgubili. Amen.

Pridiga za 14. pobinkošno nedeljo.

(Pred delitvijo svete birme; od tega svetega zakramenta;
gov. M. T.)

„Tedad sta roke na-nje pokladala, in so prejeli sv. Duha.“ Dj. ap. 8, 17.

V v o d. *)

Med nauki, ki jih je Kristus svojim poslušavcem na gori razlagal, jih je tudi pred lakomnostjo in skopostjo, ter pred veliko skerbjo za telesni živež in za obleko svaril, zavernivši jih na vse vladajočo prihodnost božjo. Te njegove besede, ljubi moji! kako polne tolažbe so za nas! Ako smo v skerbi, da bi nam živeža primanjkovalo, nas spominja na ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo in tudi v žitnice ne spravljajo, in vendar jim jed deli Očetova roka v pravem času. Smo v zadergi, s čim bi se oblekli, nam pravi, naj se zgledujemo nad lilijami na polji, ki ne predejo in ne šivajo, in je vendar vsaka izmed njih lepše oblečena, kakor Salomon v vsi svoji kraljevi časti. S tem nas zagotavlja, ako Bog že za nespametne in celo za nežive stvari tolikanj skerbi, koliko bolj ima še le na človeka obrnjen svoj milostni pogled!

Ako je pa skerb in darežljivost Gospodova do človeka tako velika, vprašate: Od kod vendar prihaja, da je svet, kakor veliko v nesrečo pogreznjeno mesto, ki je polno siromakov, ranjencev in bolnikov, polno revščine, in brez števila stisk in nadlog? Kaj je mar Bog na svojo obljube pozabil, ali pa, da, kakor se mu zdi, nekatere izpred svojega obličja zametuje, druge zopet v svojo milost sprejema? Preiskovanje teh vzrokov pokazalo bi nam, da so vse nadloge na tem svetu prav za prav le nasledki greha in hudobij. Vekomaj hvaležni za tega del smemo biti Zveličarju, da nas je zoper greh in zoper hudobije v sleherni okolnosti našega življenja s svojo pomočjo zavaroval. Da pa od vseh družih zveličanskih naprav v Kristusovi cerkvi molčim, imamo med njimi tudi zakrament svete birme, ali zakrament dušnega poterdila, ki je za človekovo srce to, kar je terden zid za mesto, namreč: bramba zoper

*) Vvod se lahko prenaredi za vsak drugi dan po potrebi.

vse sovražne napade sveta, mesa in pekla. In ker se ravno sedaj naši fari približuje zveličanski čas, ko jo bodo milostljivi knezoškof obiskali in zakrament svete birme delili, vam hočem danes od tega zakramenta najpotrebniše vrednosti ob kratkem nekoliko razložiti, v poduk zlasti birmancem in starišem, njih botrom in botram, da bi tega svetega zakramenta s kako nespodobnostjo ne oskrunili, pa tudi drugim odraščeniim v nauk, da bote pomen duhovnih opravil pri tem zakramentu bolj prav umeli, in se toraj nad njegovimi obredi spodbadali. Poslušajte!

R a z l a g a.

Človeku, čegar namen na svetu je, enkrat mož postati in moške dela doprinašati, še ni zadosti, po telesu na svet rojenemu biti. Treba mu je k temu rasti in od leta do leta večih moči. Ravno tako ni dovolj za kristjana, da je v zakramentu sv. kersta na duši v otroka božjega preroben, temuč mu je tudi treba, da se po zakramentu svete birme v dobrem ukrepi in v gnadi sv. Duha uterdi. Ta potreba dušnega poterčila se prav očitno kaže nad apostelni, ki so po Kristusovem vnebohodu v strahu pred Judi v neki hiši na Sionskem hribu zaperti pričakovali poterdnika svetega Duha, dokler je binkoštno nedeljo nad nje prišel v podobi gorečih jezikov, jih s stanovitnostjo v dobrem, ter z nezmagljivo serčnostjo in s svojimi mnogoterimi darovi napolnil, jih prav v pravem pomenu te besede storil vojščake Kristusove. Ravno ta sv. Duh je prišel na tiste, pravi djanje apostelnov, ki so Petrovo besedo poslušali, in ravno tega sv. Duha sta Peter in Janez delila Samarijanom s pokladanjem rok, slišavši da so po učencu Filipu oznanovano besedo božjo sprejeli in kerščeni bili v imenu Gospoda Jezusa. (Dj. ap. 8.) Tudi sv. Pavl, pridšedši v Efez, je skerbel za tiste, ktere je sv. Janez poprej bil kerstil, da so bile roke nanje pokladane, in ko se je to zgodilo, „je prišel sv. Duh nanje, in so govorili jezike in prerokovali.“ (19, 6.) To pokladanje rok na novokerščene pa ni nič drugega, kakor tisto sveto opravilo, ki ga zakrament svete birme imenujemo, ker tudi pri tem svetem opravilu škof na birmance dvakrat roke pokladajo, nad njimi molijo, in čelo s sveto krizmo mazilijo, ter jim s tem pokladanjem rok dele sv. Duha, ne sicer na vidno vižo, kakor se je to večkrat v prvih časih keršanstva godilo, ampak na nevidno. Takega vidnega priboda sv. Duha in čudežev, ki so se po njem večkrat godili, da so, postavim mnogotere jezike govorili ali prerokovali, ali da je bil ob času škofa Malha po spričevanji sv. Bernarda nek mesečen človek po tem zakramentu ozdravljen, ali da je ob času škofa Farona na

Francoskem nek slepi mladeneč po tem maziljenji zopet pogled dobil, i. dr. vsega tega, pravim, je bilo kdaj potreba, da se je po taci čudesnih prigodbah sveta vera toliko lažje in hitreje razširjevala in bolj trdno ustanovljala. S tem se je mlademu drevescu keršanstva tako rekoč prilivalo, dokler je do velikanske visokosti prirastlo, se globoko ukoreninilo in svoje koščate veje vse povsod po širokem svetu razprosterlo, in tako je potreba čudežev ali vidnega prihoda sv. Duha sama ob sebi ponehala po besedah apostelnovih, ki pravi, da „znamnja so dane nevernim, ne pa vernim.“

Sv. birma torej, kakor jo sedaj škofje kot pravi namestniki apostelnov delé, je zakrament, v katerem sv. Duh kerščenega človeka s pokladanjem rok, s sveto krizmo in z božjo besedo v gnadi poterdí, da svojo vero stanovitno spoznava in po njej živi. Bistvo svete birme tedaj je:

1. maziljenje s sveto krizmo. Krizmo imenujemo oljkovo olje, kateremu je nekoliko balzama primešanega. Škof jo veliki četrtek z družimi olji posvečujejo. Krizma pomenja gnado svete birme. Že v svetem pismu olje samo naznanuje za voljo svoje maščobe polnost sreče in gnade, kakor človek pri sveti birmi v resnici prejme popolnost vseh darov sv. Duha. In kakor je oljkina vejica že od časa vesoljnega potopa sem podoba miru, tako je oljkovo olje, ker v njem obstaja vse bogastvo in ves blagostan prebivavcev po južnih krajih podoba veselja. S tem sta zaznamovana poglobitna darova sv. Duha, namreč mir in veselje, ki v človekovi duši prebivata po sv. Duhu. — Na dalje olje udom dodeluje posebno moč in gibčnost, za česar voljo so se kdaj bojevalci z njim mazali. Tako tudi pri sveti birmi duša zadobi moč za boj s sovražniki našega zveličanja. — Temu olju miru, veselja in moči primeša se nekoliko balzama. Balzam varuje telo trohnobe. Ravno tako sveta birma varuje dušo trohnobe in gnjilobe kužnega sveta; in kakor balzam lepo dišavo krog sebe daje, tako naj tudi birmanec lepo dišavo keršanskih čednost okoli sebe razširja, da je po besedah sv. Pavla (II. Kor. 2, 15.) „dober duh Kristusov pred Bogom“.

2. Druga bistvena reč pri sveti birmi je poklada škofovih rok med maziljenjem. Tega znamenja spominja že sveto pismo, rekoč: „Tedaj sta roke nanje pokladala, in so prejeli sv. Duha.“ Poklada rok vpodobuje prav vidno prihod sv. Duha in njegovih darov, kakor je poklada rok sploh v stari in v novi zavezi podoba božjega blagoslova. Poklada škofovih rok pri sveti birmi toraj pomenja posebno varstvo, v katero sv. Duh birmance sprejame.

3. Tretja bistvena reč pri sveti birmi so molitev in besede, ki jih škof med maziljenjem s sveto krizmo izgovarjajo, rekoč: N. te zaznamovam z znamenjem svetega križa (+), in te poterdim z mazilom zveličanja v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.

Ne bom vam sedaj na dalje razlagal, da je k vredni prejemi tega zakramenta potreba, da je a) birmanec v stanu gnade božje, in b) da je dobro pripravljen, t. j. da je v poglavitnih resnicah keršanske vere dobro podučen, in da ima serčne želje po gnadi sv. Duha, ter da naj te gnade z gorečo molitevjo prosi. Opominjam le starše, da z otroci vred že doma pred sveto birmo na čast tolažniku sv. Duhu molite in ga goreče prosite, da bi jim dodelil daru modrosti, daru umnosti, daru sveta, daru moči, daru učenosti, daru pobožnosti, in daru svetega strahu božjega. Nikar naj se vam ne smili četert ure, ki jo po svoji sveti dolžnosti v zveličanje svojih otrok obernete. Vem vam iz skušnje povedati, da ves poduk pri otrocih, ki ga od naše strani, bodi si v šoli ali v cerkvi, dobivajo, zato tako malo zaleže, ker stariši naših naukov doma ne le ne podpirate, ampak jim še celo naravnost nasproti ravnate. Iz skušnje vam vem povedati, da se pri otrocih male zerna keršanskih naukov tako hitro pogubé, ker stariši teh naukov z otroci doma nikoli ne ponavljate; in iz skušnje tudi vem, da ima naš, kakor vaš trud pri otrocih zato tako malo vspeha, ker mu od vaše in otroške strani manjka dobrotne rose goreče molitve. „Ako Gospod hiše ne zida, se zastonj trudijo, kateri jo zidajo; ako Gospod ne varuje mesta, (otrok, premoženja in vsega, kar osrečuje kako družino), zastonj čuje, kdor ga varuje“, pravi kraljevi prerok (129, 1.), čegar besede naj bi si starši posebno v svoje serce globoko vtisnili, ki si za časno veliko, ja, čez mero prizadevajo, pa vendar od vsega dela na zadnje nimajo nič sadu, zato, ker zraven truda manjka molitve, brez ktere ni blagoslova z nebes.

Birmancem je na dalje potreba botra, ki med škofovim maziljenjem desno roko na desno birmančevo ramo položi, s čimur pokaže, da hoče vedni pomočnik in varh biti mlademu bojevavcu Kristusovemu, da mu hoče na strani stati s podukom, svetom, opominovanjem in lastnim lepim zgledom. Kakor novinci v vojaškem stanu potrebujejo koga, da jih v vojaških vajah uri; tako birmanci, kakor novinci v duhovni vojski, potrebujejo botrov kot svojih učnikov, varhov, brambovcev in zgledovavcev. Boter mora birmancu biti, kar je bil angel Rafael mlademu Tobiju.

Ko si je Tobija v reki Tigridi noge umival, prišla je velika riba, ki ga je hotla z odpertim žrelom pogoltniti. Tobija se ustraši in zakliče: „Gospod, nad-me gre!“ (Tob. 6, 3.) In Rafael mu reče: „Primi jo in potegni jo k sebi; iztrebi jo, in ohrani si njeno serce,

in žolč in jetra“, kakor zdravilo zoper bolezni in napade hudobnih duhov. Na to pravi častiti o. Beda: „Riba pomenja hudiča, ki z odpertim žrelom okoli hodi, iskaje, po besedah pervaka zmed apostelnov, koga bi požerl. Kakor je torej angel Tobija, tako naj botri svoje birmance opominjajo, da naj peklenskega zapeljivca zgrabijo, ter njegovo goljufnost in zvijačo odkrijejo. In kakor je slepi Tobija z ribjimi jetrami pogled zadobil, tako naj birmanci po spoznanji peklenške hudobije zadobe duhovno razsvetljenje.“

Iz tega je pa očitno, da morajo botri in botre biti dobri kristjani brez graje v svojem vedenju in podučeni v naukih svete vere, ako hočejo svojim dolžnostim zadostovati; in te dolžnosti jih še toliko bolj vežejo, ako so lastni starši zanikerni redniki in varhi svojih otrok, ali jim jih pa še smert zgodaj odvzame.

Da, birmanec mora, kakor junašk bojevavec, pripravljen biti, za Jezusovega imena voljo vsako preganjanje in terpljenje, tudi celo smert prestati. To mu škof na znanje dajo, ko ga nekoliko na lice udarijo, rekoč: „Mir bodi s tebo!“ — Kristus sam je rekel: „Hlapec ni več, kakor je njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“ (Jan. 15, 20.)

Ako se te besede v naših krajih nič več ne spolnujejo z marterstvom in s prelivanjem kervi, spolnujejo se še preveč z zasramovanjem pobožnih ljudi in z zaničevanjem vsega svetega in božjega. V takih okoljščinah se nam je treba spomniti na udarce, ki jih je Kristus za nas prejel, in njegovih besed: „Blagor jim, kateri zavoljo pravice preganjanje terpe, ker njih je nebesko kraljestvo. Blagor vam, kedar vas bodo kleli in preganjali, in vse lažnjivo zoper vas govorili zavoljo mene; veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.“ — Voščilo miru poslednjič je birmancu v tolažbe, da bo z voljnim poterpljenjem v vseh nadlogah v resnici tistega miru deležen postal, ki ga svet nima in ga ne more dati, in ki le iz britkosti Kristusovega keliha priraste, kakor se roža med ternjem razcvita.

Poglejte! tako z obilnostjo gnad in darov sv. Duha napolnjene, v sveti veri uterjene in s serčnostjo za vsaki boj življenja navdane vam sveta cerkev vaše otroke zopet v varstvo zroči, in na vas, keršanski starši in botri! je veliko, bi rekel, največ ležeče, da otroci te svoje obljube spolnujejo in zvesto delajo z gnadami, katerih so se bili vdeležili.

Kar pa hudoba sam nima zmiraj dosti moči duše v svoje mreže loviti, zato se poslužuje pomoči taci, ki dobre dela družih overajo, zaničujejo, in očitno zasmehujejo. „In taki“, pravi sveti Avguštin, „s svojim zasramovanjem toliko zmorejo, da se slabi sramujejo Kristusovega imena.“ Zoper tako zasramovanje nas oboroži zakrament svete birme. Škof namreč birmanca s sveto krizmo na čelu prekrizajo. Ta križ je znamenje, da ima zakrament svete birme

svojo gnado zavoljo Kristusove smerti na križu; na čelu pa se to maziljenje zgodi v opomin, da se birmanec nikdar ne sme sramovati sv. križa, ampak da je dolžen, vero v križanega Jezusa očitno in brez strahu pričo vsega sveta spoznavati.

Sklep.

Zato staršem, kakor botrom k sklepu še pristavim opominovanje, da si vse prizadevate, naj bi otroci teh gnad ne bili zastonj prejeti. Botri pa naj si še posebej zapomnijo, da birmancem ne smejo nikdar, zlasti pa birmanski dan ne, biti v pohujšanje, da bi se ali sami vpijanili ali otroke k nezmerni jedi in pijači silili, ter tako hišo božjo in zakrament svete birme oskrunili in njegovih gnad nevredni postali. Pred prejemo tega zakramenta se botri in birmanci v cerkvi, ne pa v kerčmah, snidite, in z molitvijo na prihod sv. Duha pripravljajte; po prejemi zopet z birmanci vred zahvalno molitev še v cerkvi opravite. Darila, ki jih birmancem namenite, naj bodo lepi in primerni spominki veselega dneva in vedni opomini lepega keršanskega življenja.

Vsi pa, ki smo se gnad tega zakramenta že udeležili, se spodbadajmo nad veliko pomenljivimi obredi, in ponavljajmo v sebi sklep, pod Kristusovim praporom kot zvesti vojščaki njegovega križa stanovitno se bojevati do konca. Premišljajmo sami pri sebi, kar je nekdanj sv. Hieronim svojemu ljubemu prijatelju Heliodoru pisal, rekši: „V tem zakramentu postal si vojniki Kristusov. Kaj si pa do danes storil, ki bi se s tem tvojim stanom zlagalo? Kje so grabni, ki si jih zoper sovražnike skopal? Kje nasipi, ktere si navalil, da bi te njihovih pušic varovali? Koliko ztm prebil si na vojni? Koliko težav si prestal, v kterih bi se bil uril? Bučeca vojna tromba daje se slišati z nebes. Veliki kralj ves v orožji stoji pripravljen, da bi se s svetom vojskoval. Kako pojdeš na vojsko iz svojega mehbužnega pokoja? Kako se boš prederznil iz sence v ognjeni boj? Kako bo tvoje mehko oblečeno truplo moglo težo oklepa nositi?

Na to premišljevanje pa slušajmo svarjenje svetnikovo, ko pravi: „Oh, ljubi moji! spomnite se, da bojo le tisti kronani, ki se po postavah evangelja bojujejo. Pojdite tedaj tje! Vernite se nazaj na bojišče, kjer ste tako sramotno padli! Zmagajte vse sovražnike svojega življenja na desni in na levi! Skazujte se s čudeži svoje serčnosti, in dobili bote stavo, vam namenjeno v nebesih! Amen.

Pridiga v god sv. Marije Magdalene.

(Dva dolžnika in posojevavec; gov. A. N.)

„Nek posojevavec je imel dva dolžnika: eden mu je bil dolžen pet sto denarjev, eden pa petdeset.“ Luk. 7, 41.

V v o d.

Sveta groza prehaja vernega kristjana, ako o nočni tihoti pod milim nebom postajaje gleda jasno z nedoštetimi zvezdami obsejano obnebjje. Veličastne dela Vsemogočnega občudovaje kliče za pobožnim pesnikom Jarnikom: „Tvoje veličastvo, Večni! trume zvezd nam pravijo. Kako bomo še le srečni, če mi k Tebi pridemo?“ — Že te trume zvezd, katere so na natornem obnebjj razsejane, nam pravijo božje veličastvo. Kolikor bolj nam ga pravijo še le tiste skrivnostne zvezde, katere lesketajo na nadnatornem obnebjj! Naše nadnatorno obnebjje pa je sveto pismo, sklenjeno s sv. apostoljskim ustnim sporočilom. Naše nadnatorno obnebjje je sveti, keršanski katoljski nauk, ki ga nam ohranjuje, oznanuje, razlaga in na serce polaga sveta mati katoljska cerkev. Vsaka resnica svetega keršanskega katoljskega nauka je zvezda, skrivnostna zvezda. Teh skrivnostnih zvezd za našo omenjeno pamet števila ni. „Ena v drugo svetlo gleda; vsaka v božjo čast gori.“ — Zvezdoslovci so si brezbrojne trume natornih zvezd v določne podobe sestavili, katere zovejo zvezdišča. Sveta mati katoljska cerkev pa je brezbrojne trume razodetih skrivnostnih božjih resnic, zlasti sveto pismo v svete oddelke razredila. Ti sveti oddelki so berila in evangelja, katere se pri sveti maši beró, pa tudi sosebno o nedeljah in praznikih vernemu ljudstvu oznanujejo in razlagajo. Ti sveti oddelki svetega pisma so skrivnostne zvezdišča, in eno zmed njih je današnje sveto evangelje.

Bratje! vstavimo se v središče današnjega evangeljskega zvezdišča! Ustavimo se pri skrivnostni, silno pomenljivi priliki Jezusovi od dveh dolžnikov in posojevavca! Od totéga gledišča bomo se za gotovo najložeje po celem svetem evangelju razozirali, in gledali vse ali vsaj najlepše zvezde, katere v tem skrivnostnem zvezdišči lesketajo.

Tako razpostavljeni bomo danes, se ve da z dušnim očesom gledali:

1. Na dva dolžnika.
2. Na posojevavca današnjega sv. evangelja.

O sveta Marija Magdalena, nebeška patrona tote fare! Sprosi nam vernim gledavcem tega sv. evangeljskega zvezdišča luč božjega razsvetljenja in ogenj tiste močne ljubezni, ktere „veliko vod ne more ugasiti, in reke je ne potopé“. (Vis. pes. 8, 7.)

Razlaga.

1. Dasiravno bom še le v drugem delu svoje danešnje pridige od evangeljskega posojevavca obširniše govoril, ga moram vendar že poprej omeniti, ker se dva evangeljska dolžnika zmirej ž njim stikata. Da veste! Ta posojevavec je sploh trojedini Bog, osobito pa Bog Sin, Jezus Kristus.

Kdo pa je dolžnik, pet sto denarjev Bogu dolžen? Ta dolžnik je sploh vsak človek, ki je veliko darov, veliko gnad od Boga prejel. Ta dolžnik je sploh vsak pravoveren kristjan. Naj le nekaj spomenim! Bratje! Veliko, veliko smo mi kristjani od Boga prejeli, ko smo katoliški kristjani postali, namreč v zakramentu svetega kersta. Veliko, neizrekljivo veliko prejmemo v zakramentu svete pokore. Veliko, neizrekljivo veliko prejmemo od Boga v neprecenljivi daritve sv. maše. Veliko, neizrekljivo veliko prejmemo v vsakem sv. zakramentu, ktereга vredno prejmemo. Oj, samega Boga-človeka Jezusa prejmemo, začetnika vse svetosti prejmemo v presv. zakramentu oltarja, da smo vsi Njegovi, in On je ves naš, če ga le vredno prejmemo. Veliko prejmemo v svetem pismu in svetem apostolskem ustnem sporočilu. Veliko, nedopovedljivo veliko prejmemo v občinstvu (gmajni) svetnikov. Vse to, kar sem zdaj omenil, in še veliko več prejmemo v krilu svete matere katoliške cerkve. Ona je navdihnena od svetega Duha. Pri njej je trojedini Bog do konca sveta. Njej so izročeni vsi zakladi nadnatorne milosti božje. Ona nam jih odpira, nas jih vdeleževa od zibelke naše do naše gomile, to da še unkraj pokopališča. „Ktero ljudstvo je (tedaj) več dolžno, kot smo mi dolžni?“ (Sv. Ambrož.) Nobeno ne. Nobeno ni več prejelo, ko smo mi katoliški kristjani prejeli. In vse, kar smo od premile božje roke prejeli, kaj je? Božje posojilo je, kapital je, ktereга moramo o pravem času Bogu poverniti, in Njemu dostojne obresti zvesto odrajtovati. Te obresti so čednosti in dobre dela.

Manati zjemo darjemo

Razpost

Kdo je dalje dolžnik, Bogu pet sto denarjev dolžen? Kdo drug, ko tisti človek, ki veliko in težko Boga žali? Tak pač posebnih velikih dolgov pri Bogu dela, katerih nima s čem plačati. Zakaj razžaljeni neskončni pravici božji ne more nobeden človek, to da nobeden angelj, ne zadostiti. Ah, grešnik, grešnica! Če ti Bog tvoje pregrehe ne odpusti po neskončnem zadostenji svojega edinorojenega Sina, si pogubljen, neotetljivo pogubljen!

Kdo pa je osobito tisti človek, na ktereга Jezus v današnji evangelijski priliki namerja, in terdi, da je bil Bogu pet sto denarjev dolžen? Ta je Marija Magdalena. — Veliko je bilo Bogu dolžna, kar je bila prejela od premile roke božje: Zdravo, močno truplo, prijetno telesno postavo, zalo obličje. — Kaj je bila prejela? Bisterum, žlahtno serce, jako godno za vse dobro, za vse božje. — Kaj je bila prejela? Žlahtne, bogate, pobožne starše. Ko so bili v Gospodu zaspali, so ji bili poleg lepih nauk in podbudljivega zgleda na verh še lepo doto, zlasti grad Magdalon zapustili. — Kaj je bila prejela? Blagega brata Lacara, blago sestro Marto. Oba dva sta si goreče prizadevala, njo Kristusu pridobiti. — Kaj je bila prejela? Gnado, da je bila rojena iz tistikrat še izvoljenega ljudstva božjega. — Kaj je bila prejela? Neprecenljivo gnado, da je že zemljanka božjega Odrešenika obličje gledati, že zemljanka Njegov božji nauk iz Njegovih lastnih božjih ust sprejemati smela.

Vse to posojilo, in še več je bila Marija Magdalena z dostojnimi obrestmi vred Bogu dolžna. Velik, velik dolg! — O Magdalena! Ne boš ga imela s čem plačati, če ti Bog svoje pomagajoče gnade ne daja. Le prosi goreče za njo Boga, in goreče ž njo delaj. Po tem boš vse zamogla v Bogu, ki ti bo moč dajal.

Ali Magdalena, ah Magdalena ni tega storila! Le še huje se je pri Bogu zadolžila, ker je veliko in zlo grešila! Beremo v današnjem svetem evangeliu, da je bila „očitna grešnica v mestu Jeruzalemu.“ Očitno, občno znano je bilo v mestu njeno gizdasto, nečisto zaderžanje.

Ali, predragi, poglejte to veliko dolžnico božjo zdaj v farizejevi hiši! Je li mar še zdaj očitna grešnica? Pač kar. V očitno spokornico se je premenila. Nepohotno, sramožljivo, ponižno je oblečena, od nog do glave je brez vsega lišpa, clo njeno dolgo lasje ni lišpano več, ampak pöhlevno se razvija po njenih ramah. Na večno se je ločila od svojih pregrešnih tovaršev; za nobenega več ne mara, nobenega ne pogleda, z nobenim ne pregovori. Prestrežena od pomagajoče gnade, ktero je silno hvaležno sprejela, delaje s pomagljivo gnado, si je najboljšega, božjega prijatla — Jezusa si je odbrala. Terdno veruje, da je On včlovečeni Sin božji, Odrešenik sveta. Živo spozna gerdobo in hudobijo svojega prejšnjega

ravnanja; silno studi in obžaluje svoje storjene grehe; nad vse ljubi Jezusa. Njemu hoče posihmal živeti, Njemu umreti, Njemu, svojemu Bogu in Odrešeniku pokorna biti do zadnjega zdiha, pri Njem po očitni pokori odpuščanja iskati. — Zvedela je, da je Jezus v hiši farizeja Šimena, in pri njem je. Vzame alabastrovo pušico z dišečim dragim mazilom, in hiti v farizejevo hišo. „Povabljen ni bila, pa imela je ran (hudih, skelečih, dušnih ran); torej je bitela tje, kder je (božji dušni) Zdravitelj polegal.“ (Sv. Avguštin). Po šegi izhodnih krajev je Jezus pri jedi ob Šimonovi mizi ležal, prej ko ne na svojo levo stran obrnjen, in na svojo levo roko se naslanja. Bos je bil, ležal je na precej dolgem počilu, katero je z gornjim koncem k mizi primaknjeno bilo, s spodnjim koncem pa proti duri držalo. Tako ležečega najde Jezusa spokorna Magdalena pridši v farizejevo obednico. Ne upa se, Jezusu pred oči stopiti k mizi naprej; od zadej pri spodnjem koncu počila se verže vsa tiha, s pobešenim pogledom k nogam božjega Zdravitelja. Zvedljivo v njo gleda farizej Šimon; zvedljivo v njo prežijo njegovi gostje. Jezus pa ne ogleda se proti svojim nogam. — In kaj Magdalena počenja kleče pri Jezusovih nogah?

Kaj tamo stori, naj bi se očitno pokorila, naj bi odpuščanja pri Jezusu zadobila? Solze, gorke solze britke žalosti pretaka, s solzami takšnimi presvete noge božjega Zveličarja moči. — Kaj dela spokorna Magdalena pri Jezusovih nogah? Svoje spokorne solze briše z lasmi svoje glave. Dolgo lasje je čast in lišp ženstva. (I. Kor. 11, 15.) Magdalena svoje lepo dolgo lasje ponižuje, namesti perla ga porabi, otiraje ž njim Jezusove presvete noge. Polna žive vere v Jezusa, božjega Odrešenika, vneta nadnatorne, popolne, svete ljubezni do Njega kušuje in z žlahtnim mazilom mazili njegove noge, katere so že tolikanj utrudile se za odrešenje in zveličanje človeštva.

Kristjani! Jelite, obnaša te očitne spokornice se vam kaj močno dopada? Samo to nad njo pogrešate, da se Jezusu spovedala ni. Ali imejte jo izgovorjeno. Sv. Ambrož pravi: „Ona svojih hudobij ni z ustmi, veliko več pa jih je v sercu in z gorečimi solzami razodela, ker je dobro vedela, da solze večjo moč imajo grehe izbrisati, ko besede. Tudi ni bilo potrebno, vsevedočemu Jezusu grehov povedati; tudi ni bila še tistikrat spoved vstavljena. Mi pa, keršanski bratje in sestre! spovejmo se ponižno, zgrevano, odkritoserčno za to postavljenemu in poterjenemu namestniku Kristusovemu, kolikorkrat koli nam je spoved po nauku svete matere cerkve ali zapovedana, ali potrebna ali koristna. Zakaj Jezus je spoved pozneje, po svojem vstajenji veliko nedeljo zvečer slovesno vpostavil svojim namestnikom rekoč: „Prejmite svetega Duha! Kterim bote grehe odpustili, jim bodo odpuščeni; katerim jih bote zadržali

jim bodo zadržani.“ Ker namestniki Jezusovi, papež, škofje, mašniki niso kakor Jezus vsevedoči, moramo grešniki se jim obtožiti, spovedati, iskajoči odpuščanja svojih grehov. Po tem še le zamo-rejo razsoditi stan našega serca, razsoditi, ali smo odpuščanja vredni, ali pa zadržanja svete odveze potrebni.

Scer pa posnemajmo sveto spokornico Magdaleno po lepem nauku sv. Krizostoma: „Ako je tvoj greh majhen, je malo solz zadosti. Ako si pa velikega greha kriv, bodi potok tvojih solz veči. Briši s svojimi lasmi Kristusove noge. Lasje so obilje trupla. Razdeli svoje obilosti med uboge, in brisal si Gospodove noge. Razlij mazila, bodi vseposodi prijetna dišava Kristusova. . . . Ljubi, — ne malo, ampak veliko ljubi Boga, kteremu si vse dolžen, kar si, kar imaš, kar upaš.“

Še od enega dolžnika Jezus govori v današnji evangelijski priliki, ki je bil petdeset denarjev dolžen, po tem tedaj desetkrat manjši dolžnik ko prvi. Kdo je tisti? Sploh vsak, ki je manje darov in gnad od Boga zadobil; dalje sploh vsak, ki je manje grešil. Osobito pa Jezus pod totim dolžnikom zastopi tistega moža, kteremu to priliko pove, — Šimona farizeja. Vsevedoči Jezus naznanja, da je res Šimon manje darov, manje gnad prejel od Magdalene, desetkrat manje kot ona. Ali kaj to dene? Komur Bog manje posodi, od njega tudi manje tirja — Vsevedoči Jezus naznanja, da je Šimon dotistihmal desetkrat manjši grešnik bil, kakor je bila Magdalena, dokler se ni spreobrnila. — Ali kako se ta manjši dolžnik zdaj, kjer Jezus pri njem kosi, obnaša? Slabo, slabo se obnaša, tako da velik dolžnik postane! Magdaleno, očitno spokornico, toda samega Jezusa, prederzno v svojem sercu sodi. Sveto evangelje nam pravi: „Farizej (Šimon) pa, kateri ga (Jezusa) je povabil, to viditi, (kar je Magdalena pri Kristusovih nogah storila), je sam pri sebi djal (mislil): „Ko bi bil on (Jezus) prerok, bi pač vedel, kdo in kakošna je žena, koja se ga dotikuje, da je grešnica.“

Šimon! Imaš mar pravičnega vzroka, od Magdalene misliti, da je še zdaj očitna grešnica? Naka; nimaš ga ne! Za božjo voljo! Saj vidiš, kako spokorno se obnaša; vidiš, kako ponižno, verno, ljubeznjivo Jezusa moli; vidiš, kako hrepeneče in zaupljivo pri božjem Zdravitelju ozdravljenja svoje duše išče! Šimon! Imaš mar pravičnega vzroka od Jezusa misliti, da ni božji Mesija, da ni prerok, božji poslanec? Imaš pravičnega vzroka, od Jezusa misliti, da On ne vé, kdo in kakšna je Magdalena? Nimaš ga ne.

O Šimon! Kolikokrat si že slišal Jezusa učiti, da je On božji Mesija, učiti, da je prišel iskat grešnike, svoje zgubljene ovce! Kolikokrat si že slišal, kako je grešne ljudi, možke in

ženske klical k pokori! Se nič ne spomniš, kako je božji Odrešenik vas farizeje prepričal, da vas na tanko pozna, kdo in kakošni da ste, da clo vaše misli popolnoma vé? In glej! Nič manje ti ne veruješ, da je Jezus božji Odrešenik, Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje. Še clo za preroka nočeš Tistega spoznati, kterega slovite čudeže si sam od svete groze prešinjen ves zavzet dostikrat gledal! Od kod tedaj pride tvoja nepravica, prederzna sodba? Kaj te slepari, da ne spoznaš, kar tako odkrito pred tebo leži? Napuh.—Kaj tvoje serce oterdi, da zaničuješ bolnico Magdaleno, da tako zaničljivo misliš od dobro znanega božjega Zdravitelja? Napuh.

O ljubi kristjani! Nikar ne posnemajmo Šimona farizeja! Krepko varujmo se prederzne sodbe! Krepko varujmo se napuha in terdoserčnosti! Napuh je oče terdoserčnosti; on in ta njegova hči obično skujeta prederzno sodbo.

II. Pri prederznem sodniku Šimonu ni dobro se pomuditi. Pomudimo se rajši pri božjem posojevavcu Jezusu, gledaje Njegovo prelepo, presveto obnašo!

Kako se božji posojevavec proti Šimonu, svojemu dolžniku obnaša? „Šimon!“ mu reče blagodušno, „Šimon! imam tebi kaj povedati.“ Kaj mu pove? Priliko, visoko pomenljivo priliko naslednjo: „Nek posojevavec je imel dva dolžnika; eden (mu) je bil dolžen 500 denarjev, eden pa 50. Ker nista imela s čem plačati, je obema odpustil. Kteri tedaj ga bolj ljubi? (Po razlagi svetega Avgušтина: Kteri tedaj ga je bolj ljubil, in bolj verno, bolj ljubeznjivo odpuščanja svojega dolga pri njem iskal?)—Šimon odgovori: Menim, da tisti, kteremu je več odpustil. Jezus mu reče: Prav si razsodil.“

O Šimon! prav si razsodil, pa s tem si sam sebe sodil. Ti spoznaš, da dolžnik, ki je več dolžen, mora, iskaje odpuščanje svojega dolga svojemu posojevavcu večo ljubezen skazovati, ko tisti, ki mu je manje dolžen. Glej! Magdalena je bila Jezusu več dolžna kot ti. Zakaj jej tedaj zameriš, da več ljubezni Jezusu skazuje, kot ti, in z večimi deli ljubezni odpuščanje svojih večih dolgov išče? Ako ti pa Jezusova prilika v glavo ne gre, naj ti dalje sledeča obnaša božjega posojevavca odpre dušne oči!

Jezus se ozre na Magdaleno, po tem na Šimona, temu rekoč: „Vidiš to ženo? (Res da je bila očitna grešnica v mestu, velika moja dolžnica. Pa šla je v sebe, zgrevala se; da se je tako hudo pri Meni zadolžila; terdno je verovala, da sem Jaz njen božji posojevavec, in mi nima s čem plačati dolg svojih pregreh. Prizadevala si je, z očitnimi spokornimi deli moje neskončno pravično božje serce pokročati, in storila je v veliki, popolni, sveti ljubezni, kar je kolj vedela in mogla, naj bi le odpuščanja pri Meni dosegla).

Saj si sam vidil, „kako je s solzami moje noge močila, in s svojimi lasmi jih brisala.“ Saj si sam vidil, da, kar je v hišo prišla, mi nog ni jenjala kuševati, in mi je noge z dragim mazilom mazilila.“

Šimon! Za to ti povem: „Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila.“ Vsi njeni grehi so ji odpuščeni, ker je terdno v Mene verjejoča, z veliko ljubeznijo, s popolno ljubeznijo, s popolnoma grevengo pri Meni odpuščanje iskala.

O Šimon! čemu tedaj Magdaleno tako prederzno sodiš? Glej sam na sebe, pometaj pred svojim pragom! Tvoje ravnanje proti Meni se loči od Magdaleninega kakor črna noč od belega dneva. Le samo to prevdari: kako si ti, grešnik Mene svojega božjega posojevavca sprejel, ko sem prišel v tvojo hišo? — Vsakemu količkanj imenitnemu gostu, pridšemu v tvojo hišo, daš obično vode prinesiti, opanke od nog odvezati, in mu blatne ali prašne noge omiti in obrisati. Meni, svojemu božjemu Odrešeniku, nisi tega storil! Vsakemu količkanj ljubljenu gostu, pridšemu v tvojo hišo, kušljeja daš. Meni, svojemu božjemu posojevavcu ga nisi dal! Vsakemu količkanj spoštovanemu in ljubljenu gostu vsaj s porrednim oljem glavo pomažeš. Meni, svojemu božjemu Učeniku in Odrešeniku nisi tega privoščil! Šimon! ali tedaj ti, moj dolžnik, grešnik v Mene veruješ? Ali Mene ljubiš? Ali spoznaš, da si grešnik, in nimaš s čem Mene plačati, zadostiti? Ali iščeš pri Meni odpuščanja? Pač nikar. Oj, veruj vendar v Mene, ljubi Mene vsaj manj ko Magdalena, ljubi Mene vsaj nepopolnoma, vsaj za to, ko sem tvoj božji posojevavec, išči vsaj nepopolnoma zgrevan pri Meni odpuščanja! Po tem takem ti bom vsaj manj odpustiti zamogel. Zakaj kdor v Mene verjejoč Mene vsaj manj ljubi, temu vsaj manj odpustim.

Glejte, predragi kristjani! Tako blagodušno se je božji posojevavec Jezus proti Šimonu obnašal. Res da ni toliko besed izrekel, ko sem se jaz podstopil, Njemu v usta položiti; pa nadjam se, da, sledivši nauk svetih cerkvenih očakov, sem zadel Jezusovo božjo misel.

Ali kaj stori Šimon, kjer se Jezus proti njemu tako čudnoblagodušno obnaša? Ah, sveto evangelje nam ničesar ne oznanja, Šimon vsaj tistikrat je ostal terd kot kamen, mrzel kot led. Kaj ga je tako strašno oterdilo in oledenilo? Napuh. — Torej je jasno kot beli dan, zakaj je Jezus ošabnim farizejem rekel: „Resnično vam povem: colnarji in vlačuge bodo pred ko vi šli v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 21, 31.) Da pa jaz sam prederzno ne sodim, mislim in povem: Meni se dozdeva, da je Šimon, pozneje v sebe šel, vero v Jezusa ponižno sprejel, svoje grehe vsaj nepopolnoma zgrevan in odpuščanje pri Jezusu iskal. Po tem takem da je Jezus vsaj njegove smertne grehe in večne kazni odpustil, za ktere bi bil imel nespokorjeno ta svet zapustivši v peklu terpeti. To

izvodim iz Jezusovih božjih besed: „Obema je odpustil“, in „komur se manj odpusti, manj ljubi“.

Kako se pa je božji posojevavec Jezus proti Magdaleni, svoji spokorni dolžnici obnašal? Oj, milo, silno milo! Dasiravno je že prej Simonu rekel: „Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila“, se vendar tudi na ravnost k jej obernemu, ter jej poln božjega usmiljenja reče: „Odpuščeni so ti grehi“. Te besede pa tako veličastno izreče, pri teh Njegovih besedah ga toliko božje veličanstvo očitno obsija, da vsi, ki so ž Njim pri mizi bili, sami pri sebi rekó: „Kdo je ta, ki clo grehe odpušča?“ (Kdo je ta, ki očividno, iz sam svoje moči, ves božji, clo grehe odpušča? Kdo je drug ko sam Bog, sam božji Odrešenik?) In še to-le reče spokorni Magdaleni: „Tvoja vera (v Mene, božjega Odrešenika, delavna v popolni ljubezni do Mene), ti je pomagala, (da si toliko milost pri Meni dosegla). Pojdi v miru!“ (Popolnoma mirno bodi tvoje serce! Vsi grehi tvojega preteklega življenja, vse večne, clo vse časne spokorne kazni za-nje so ti odpuščene). Oj, presrečna Magdalena! Kdo si zamore domisliti, kdo dopovedati, kako vesela, kako radostna je vstala in šla, s kako gorečnostjo je po tem vse žive dni v popolni ljubezni in veri, v popolni pokori stanovitna ostala?

S k l e p.

Predragi poslušavci keršanski! Lepo vas prosim: nikarte mi ne zamerite, da gledaje prekrasno zvezdišče današnjega sv. evangelja sem tudi vas verne gledavce koj precej pomudil! Saj s tem, da smo se tu pomudili, za gotovo nič nismo zgubili, temuč smo le na dobičku, na velikem dobičku. Čast, hvala premilemu posojevavcu, trojedinemu Bogu za vse, kar smo se tu naučili! Slava, zahvala za vse, kar smo tu serčnega okrepčala in podbude zavžili! Oj v Jezusu češčena velika spokornica, sveta Marija Magdalena! Sprosi nam sosebno ta dva najpotrebniša darova: pravo, neomajljivo, ponižno sveto katoliško vero, in pravo, ponižno, popolno, neugasljivo ljubezen do zadnjega bitka našega serca! Naj pojdemo po tem takem ta svet zapustivši v miru tudi mi! Naj pojdemo tako oboroženi v popolnem miru iz bojišča tega sveta v popolni, večni, nebeški mir! Amen.

Vabilo.

Kolo časa se hitro vrti, spet je pol leta pri kraju in s koncem tega meseca nastaja spet doba novega naročevanja. Zatorej vse častite gospode naročnike, kateri so se za prvo polletje 1866 bili naročili, prijazno vabimo in lepo prosimo, naj svojo naročbo ponovijo tudi za prihodnjič in vsaj do konca tekočega meseca pošljejo v frankiranih pismih naročnino svojo.

Imenitni, zelo imenitni časi stojé nam pred durmi: znotrej se naša država snuje in uravnjuje po novih pravilih, po pravilih septemberskega manifesta, — zunej nam žuga kervava vojska od več strani. Vse tudi nam Slovencem sega do živega, — zatorej pa tudi noben slovensk rodoljub ne more biti brez časnika. Slovensk rodoljub si bode pa naročeval in tako podpiral pred vsem drugim slovenske časnike, med ktere spada tudi naš

„SLOVENEČ“.

Veseli nas in serčno se zahvaljujemo, da najde časnik naš toliko prijatlov in podpornikov med Slovenci po vseh deželah naših, — pa tudi povedati moramo, da ne gledamo niti na trud niti na čas niti na denar, da le svoj časnik vredujemo tako, da spolnjuje dolžnosti svoje.

Vsak list donaša izviren vvodni ali podučni članek, — dalje več dopisov iz vseh pokrajin, po katerih se glasi mili naš jezik slovenski, — tudi raznih novic, posebno o vojskinih zadevah, polno torbico, — slednjič še zanimivih drobtine mnogoverstne baže, — z eno besedo: „Slovenec“ je tako vredovan, da ni treba nikomur zraven njega še imeti in plačevati kakega družega časnika: Kdor „Slovenca“ prebira, zvé vse, kar se po svetu godi, — in vse to pripoveduje „Slovenec“ v tako domačej besedi, da jo lahko razumeva vsak tudi najprostejši človek, pa za tako nizko ceno, da jo premore vsak tudi najbornejši kmetič.

Znano je tudi našim gospodom naročnikom, da se deržimo zlatih besed: „Vsakemu svoje“, — ne dražimo nobenega naroda in ne kratimo nikomur njegovih pravic, pa tudi terdno stojimo za Slovence in branimo njihove pravice, naj si bodi tudi marsikomu neljubo in neprijetno. Mi ne gledamo na osebo, — gledamo le na reč samo — in pravica pa resnica naj se godi in sliši navzgor in navzdol, akoravno se tudi nad nami spolnuje stari pregovor: „Kdor resnico gode, dobi gosli za ušesa“, — ljudje, katerim je pravica in resnica črez vse, nas vendar ne bojo zapustili, temuč še tem bolj in tem krepkejši podpirali. In takih ljudi je — — hvala Bogu! — dosti med nami Slovenci. Zatorej nastopimo polni upanja in veselja drugo polletje, pričakovaje od vseh strani denarne in duševne podpore.

Gospodje dopisovalci in pomaganci, ne zapustite nas in naznanjajte nam pridno in hitro, kar se po naših krajih godi bolj imenitnega! Vi pa, gospodje naročniki ostanite nam zvesti vi sami in prizadevajte si, o pravih priložnostih svojim prijatom in sosedom priporočevati „**Slovenca**“ in najemati novih naročnikov.

Tako bode število dopisovalcev in naročnikov narastlo, pa morebiti že s prihodnjim mesecem nastopi tista srečna doba, da moremo „**Slovenca**“ na svetlo dajati trikrat na teden, kar bi nam bilo najslajše veselje in najobilniše plačilo za vse žertve in sitnosti naše.

Slovenci! v svojih rokah imate „**Slovenca**“; deželni zbori vaši malo marajo za vas in pravice vaše, — nemški časniki imajo večidel le grenkih, terdih in lažnjivih besedi za vas; „**Slovenec**“ pa je in bode čisto vaš prijatelj, varh in zagovornik! Vreden je vaše prijaznosti in podpore.

Zatorej, slovenski rodoljubi, pomagajte!

„**Slovenec**“ velja za pol leta po pošti 3 gld. 80 kr., — za četert leta 2 gld.

V Celovcu 13. junija 1866.

Vredništvo.

